Амэрыканская прэса піша, што Беларусь ператвараецца ў паранаідальную дзяржаву (чытайце стар.5)

СВАБОДА

Год заснаваньня 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец "Газэта СВАБОДА, Ltd."
Наклад 93 000
Адрас рэдакцыі:
220088, Менск, вул.Іванаўская,56
Тэл./факс 362441

27 кастрычніка 1995 г. №46 Кошт свабодны

Выбух у "Добрушы-6"

Чатыры чалавекі загінулі

У аўторак, 24 кастрычніка на сумесным беларуска-амэрыкана-ангельскім прадпрыемстве "Белканверс", якое знаходзіцца на тэрыторыі вайсковага гарадка "Добруш-6" у Гомельскай вобласьці, здарылася аварыя.

Каля 15-й гадзіны дня на вытворчым участку драбленьня пораху нечакана адбыўся выбух і ўзьнік вялікі пажар. Агонь з часам удалося ўтаймаваць, але без ахвяраў не абыйшлося. На месцы здарэньня адзін чалавек загінуў адразу, а трое параненых, якіх даставілі ў шпіталь, памерлі потым ад цяжкіх апёкаў.

З папярэдніх дадзеных экспэртызы вынікае, што выбух адбыўся ад іскры і загараньня 15 кг. пораху.

Гэтае сумеснае канвэрсійнае прадпрыемства было створана 2,5 гады таму. Ангельская фірма і амэрыканская кампанія прадставілі сваё абсталяваньне для ўтылізацыі боезапасаў, якія савецкая армія назапасіла на тэрыторыі Беларусі. Планавалася перапрацаваць на заводзе 50 тыс. тон розных відаў снарадаў, з іх 12 тыс. тон у гэтым годзе. Прыбытак ад утылізацыі павінен скласьці 2,5–3 млн. даляраў.

Віктар ВАЛАДАШЧУК

Захаранка патрабуе прыцягнуць прэзідэнта да крымінальнай адказнасьці

Камэнтуючы сваю адстаўку і вылучаныя прэзідэнтам Лукашэнкам супраць яго абвінавачваньні былы міністар унутраных справаў Юрый Захаранка заявіў, што "асноўнай прычынай маёй адстаўкі сталі разыходжаньні з Аляксандрам Лукашэнкам у шэрагу ключавых пазіцыяў. Гэта непрыняцьце прэзідэнтам курсу на пабудову прававой дзяржавы; непрыняцьце мною стыля і мэтадаў ягонага кіраўніцтва; удзел у кіраваньні дзяржавай малакампэтэнтных людзей, а часта і проста несумленных; самаўхіленьне структураў улады ад барацьбы са злачыннасьцю".

Ю.Захаранка таксама адзначыў: "На сустрэчы з вэтэранамі прэзідэнт абвінаваціў мяне ў злоўжываньнях, сувязях з мафіёзнымі структурамі, пагражаў выбаршчыкам нелюбоўю, калі яны прагаласуюць за мяне. Я вельмі добра ведаю Лукашэнку, каб крыўдаваць на яго за беспадстаўныя абвінавачваньні. У ягоных дзеяньнях ёсьць склад злачынства, прадугледжаны артыкулам 128 Крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь (паклёп). Як былы сьледчы прапаную выконваючаму абавязкі Генэральнага пракурора Васілю Капітану адкрыць кодэкс і выканаць свой службовы абавязак, узбудзіўшы таксама крымінальную справу па артыкуле 167 (перавышэньне ўлады ці службовых паўнамоцтваў) і 187 (непадпарадкаваньне прадстаўніку ўлады). Менавіта так я кваліфікую дзеяньні тых, хто, спасылаючыся на ўказ прэзідэнта, не пускаў мяне ў службовы кабінэт, калі яшчэ ня быў падпісаны ўказ аб адстаўцы, і я заставаўся міністрам. Вінаватыя павінны быць прыцягнутыя да крымінальнай адказнасьці. Прашу Васіля Капітана лічыць гэтую інфармацыю афіцыйнаю заявай."

"Прэзідэнт выдатна ведаў, што з маімі прававымі ўстаноўкамі я ніколі не пайду на парушэньне Канстытуцыі і законаў, – кажа Ю.Захаранка. – А сёньняшнія нашыя крокі тлумачацца рэвалюцыйнай мэтазгоднасьцю растаптаць Канстытуцыю, растаптаць закон. Такая ж рэвалюцыйная мэтазгоднасьць была і ў трыццаць сёмым годзе. Да гэтага часу косьці выкопваем. І калі ёю будуць працягваць кіравацца сёньня, мы прыдзем да такога ж выніку. Я проста не хачу быць удзельнікам гэтага працэсу. Сёньня ўстаноўка ў адносінах да сілавых структураў адназначная: нікога не цікавіць барацьба са злачыннасьцю, пытаньні, зьвязаныя з абаронай народу. Задача адна – мець на чале сілавых структураў бяздумных людзей, якія будуць выконваць любы загад, не цікавячыся наступствамі. Ну а мэта ўсяго гэтага – абсалютная асабістая ўлада".

СІМ

У Нью-Ёрку Лукашэнку сустрэла дэманстрацыя пратэсту

На Генэральнай асамблеі ААН у Нью-Ёрку ў нядзелю, 22 кастрычніка пачаліся выступленьні кіраўнікоў дзяржаваў, якія зьяўляюцца членамі ААН

Выступленьні працягваліся тры дні. Кожны з лідараў краінаў, за выключэньнем прэзідэнта Злучаных Штатаў, гаварыў ня больш за пяць хвілінаў. Сярод выступоўцаў у першы дзень быў і беларускі прэзідэнт Лукашэнка.

Паралельна гэтым выступам, у нядзелю каля будынку ААН прайшоў шэраг дэманстрацыяў розных нацыянальных групаў, у тым ліку і дэманстрацыя пратэсту супраць палітыкі рэпрэсіяў, якую праводзіць адміністрацыя і ўрад прэзідэнта Лукашэнкі. Арганізавалі дэманстрацыю дванаццаць беларуска-амэрыканскіх і адна беларуска-канадзкая арганізацыя. Сярод іх Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне, Беларускі кангрэсавы Камітэт Амэрыкі, Беларускі Інстытут Навукі і Мастацтва, сусьветнае Згуртаваньне Беларускіх габрэяў, Згуртаваньне беларусаў Канады і іншыя. Усе яны стварылі Кааліцыю ў абарону дэмакратыі і правоў чалавека ў Беларусі і сумесна арганізавалі дэманстрацыю.

На пляцы імя Гамэршэльда каля будынку ААН сабралося каля 200 амэрыканскіх беларусаў са штатаў Нью-Ёрк, Нью-Джэрсі, Канэктыкут, Пэнсільванія, Агаё з беларускімі бел-чырвона белымі і амэрыканскімі сьцягамі. Некаторыя дэманстранты былі апранутыя ў беларускія нацыянальныя строі. Людзі трымалі плакаты "Лукашэнка – прыгнятальнік Беларусі", "Не – аднаўленьню савецкай імпэрыі", "Спыніць тэрарызаваньне апазіцыі", "Далоў лукашызм", "Цэнзура – гэта дыктатура", "Свабоду прафсаюзам" ды іншыя.

Падчас двухгадзіннай дэманстрацыі прадстаўнікі кааліцыі давалі інтэрвію карэспандэнтам і распаўсюджвалі інфармацыйную літаратуру пра ўціск свабодаў у Беларусі. Дэманстранты скандзіравалі лозунгі, пелі беларускія патрыятычныя песьні.

Дэманастранты на пляцы Гамэршэльда каля будынку ААН

Здымкі Анатоля БЕЛАГА

Прадстаўнік канфэдэрацыі амэрыканскіх прафсаюзаў, дырэктар вашынгтонскага Інстытуту свабодных прафсаюзаў, сп.Пол Самаджы зачытаў перад дэманстрантамі заяву Амэрыканскай канфэдэрацыі працы ў абарону Свабодных прафсаюзаў Беларусі, забароненых Лукашэнкам. Быў прыняты таксама зварот удзельнікаў дэманстрацыі да дэмакратычных урадаў сьвету з просьбай дапамагчы беларускім дэмакратам абараніць сувэрэнітэт беларускай дзяржавы і свабоду ў Беларусі.

Цёплым сонечным днём каларытная беларуская калона прайшла па вуліцах Нью-Ёрка, прыцягваючы ўвагу фота- і тэлекарэспандэнтаў.

Напрыканцы дэманстрацыі ейныя ўдзельнікі прасьпявалі беларускі нацыянальны гімн "Мы выйдзем шчыльнымі радамі".

Сродкі масавай інфармацыі (у тым ліку найбольш уплывовая газэта New-York Times) ў аглядзе падзеяў дня распавялі пра дэманстрацыю беларусаў.

Янка ЗАПРУДНІК, Нью-Ёрк

Закрытая сустрэча ў касьцёле

У панядзелак, 23 кастрычніка ў катэдральным касьцёле ў Менску адбылася сустрэча, якая мела закрыты характар, паміж кардыналам Казімерам Сьвёнтакам і Аляксеем Жыльскім, старшынём урадавага Савету па справах рэлігіі.

Абодва бакі адмаўляюцца даць прэсе якую-небудзь інфармацыю. Аднак нам стала вядома, што Аляксей Жыльскі азнаёміў кардынала са сьпісам, у якім фігуруюць прозьвішчы 30 ксяндзоў-месіянэраў, якія павінны неадкладна пакінуць тэрыторыю Беларусі. Усе яны, як заявіў сп.Жыльскі, парушылі Палажэньне аб знаходжаньні сьвятароў і месіянэраў на тэрыторыі Беларусі.

Як мы ўжо паведамлялі, гэтае Палажэньне, якое было сёлета ў ліпені зацьверджана Кабінэтам міністраў, значна ўскладняе дзейнасьць усіх канфэсіяў, апрача праваслаўнай.

Казімір ФУНТ

Дзяды

У нядзелю, 29 кастрычніка, актывісты БНФ у Менску ды іншых гарадох Беларусі возьмуць удзел у талацэ, падчас якой будуць упарадкаваныя могілкі і памятныя мясьціны

Асноўныя мерапрыемствы, прысьвечаныя Дзядам (дню ўшанаваньня продкаў), Народны Фронт правядзе 2-га лістапада.

У гэты дзень, аб 11-й гадзіне раніцы ў Менску пачнецца вахта памяці ля будынку былога НКВД на рагу праспэкта Скарыны ды вуліцы Гарадзкі вал. Пад мурамі будынка, з якога пачынаўся пакутлівы шлях тысячаў бязьвінных людзей у Сібір ды ў Курапаты, зьявіцца памятная капліца, будуць ускладзеныя кветкі, выступяць вязьні камуністычных рэпрэсіяў. А 12-й гадзіне ў парку Чалюскінцаў пачнецца гадзіна смутку ля помніка ахвярам сталінскага тэрору. А 13-й гадзіне адбудзецца мітынг-рэквіем у Курапатах, а 16-й гадзіне пройдзе асьвячэньне крыжа памяці ахвяраў сталінскага тэрору ў Лошыцы. Актывісты Беларускага Народнага Фронту заклікалі менскія ўлады паспрыяць забесьпячэньню парадку падчас жалобных мерапрыемстваў.

Павет

СВАБОДА
№46 27 кастрычніка 1995 г.

Мечыслаў Грыб: "Ніякі я не нацыянал-радыкал"

З прэс-канфэрэнцыі старшыні Вярхоўнага Савету Беларусі

Паводле словаў Мечыслава Грыба, ён не сустракаўся з прэзідэнтам Лукашэнкам больш за месяц. Але, канечне, гэта не азначае, што яны забыліся адзін на аднаго

Вялікую частку свайго нядаўняга выступу перад вэтэранамі Лукашэнка адрасаваў парламанту і асабіста ягонаму старшыні. І вось зараз прыйшоў час пачуць водгук той прамовы. Скарыстаўшыся падставай удзелу ў міжпарламанцкай асамблеі (а ўсе асамблеі яшчэ з пятроўскіх часоў праходзіць выключна на гранітных "брегах Невы"), М.Грыб правёў прэс-канфэрэнцыю, якую нельга не аднесьці да вядомага жанру "наш адказ Керзону". Прычым зрабіў ён гэта ў такім бліскучым стылі, што адразу было бачна: Мечыслаў Іванавіч ня проста надыхаўся сьвежым марскім паветрам, а нават атрымаў другое дыханьне. Калі прыняць да ўвагі, што і ягонае "візаві" прыяжджае не з якога-небудзь Шклову, а з партовага Нью-Ёрку, узмоцнены тымі ж вятрамі Атлантыкі, можна ўявіць, якая "Ніагара" хутка абваліцца на галаву сьпікера. Але гэта будзе заўтра. А сёньня паслухаем, што кажа абураны, але не разгублены Грыб.

Пра абразы

Мечыслаў Грыб сьцьвярджае, што на ўсе ягоныя захады да паразуменьня прэзідэнт адказваў толькі абразамі як у бок Грыба, так і ў бок Вярхоўнага Савету. Але зьвяртацца ў суд сп.Грыб не зьбіраецца, бо "хопіць ужо сьмяшыць людзей".

Пра парушэньні законаў

М.Грыб не разумее, чым ганарыцца прэзідэнт, калі распавядае вэтэранам, што прагаварыў з Канстытуцыйным судом пяць гадзін запар. Старшыня ВС бачыць у гэтай размове рысы парушэньня закону, згодна з якім нельга аказваць аніякі ўціск на суд.

Пра прэзідэнцтва Сп.Грыб нагадаў, што калісьці быў сам адным з тых, хто выказваўся за інстытут прэзідэнцтва, а зараз ад гэтага інстытуту не ў захапленьні. "Мы ўсё разумеем заднім чыслом", – прызнаўся старшыня, але падкрэсьліў, што Канстытуцыю трэба паважаць.

Пра выступ на TV

Старшыня ВС зьбіраўся выступіць са зваротам да грамадзянаў краіны і адказаць на абразы ў бок парламанту і ў свой асабісты, але на тэлебачаньні яму паставілі ўмову – выступ толькі ў запісу. "Парэжуць", – вырашыў ён і на БТ не паехаў, а склікаў гэтую прэс-канфэрэнцыю.

Пра прамое прэзідэнцкае праўленьне

Мечыслаў Грыб лічыць гэта прамым накірунакам да парушэньня Канстытуцыі, бо згодна з ёй Беларусь абвешчана прававой дэмакратычнай краінай, у якой тры галіны ўлады незалежныя адна ад адной, што і зьяўляецца галоўнай гарантыяй правоў грамадзянаў. З гэтай пазіцыі Грыб ня сыйдзе, і таму ён супраць любых прэзідэнцкіх праўленьняў – "прамых ці крывых".

Пра ядзерныя расейскія ракеты

Спынілі іх вывад дамоў у Расею ці не – сп.Грыб ня ведае, бо на нарады Савету бясьпекі яго не запрашаюць, хаця згодна з законам ягоная пасада такога ўдзелу патрабуе.

Пра парламанцкія выбары

Адзінае выйсьце з цяжкага палітычнага становішча Мечыслаў Грыб бачыць у пасьпяховым правядзеньні выбараў 29 лістапада, дзеля чаго запрашае добра папрацаваць усіх: і прэзідэнта, і ягоную "вэртыкаль", і выбарчыя камісіі, і сёньняшні парламант, і асабліва прэсу. Прадбачачы "наступ" на папраўку аб 25-працэнтным удзеле ў выбарах, сп.Грыб сам накіраваў гэты закон у КС, які павінен разгледзець справу 30 кастрычніка.

Пра сьвята пралетарыяў усіх краінаў СНД

Парламант прыняў гэтае сьвята (7 лістапада), але ня ў якасьці дзяржаўнага, таму, хто як хоча, так і будзе яго адзначаць, сказаў М.Грыб. Ен ня ўпэўнены, што калі захочуць правесьці ўрачыстае паседжаньне з гэтай нагоды, яго запросяць. І гэта нават пры тым, што старшыня Вярхоўнага Савету ня лічыць сябе "ніякім нацыянал-радыкалам", як сьцьвярджае прэзідэнт. Але сп.Грыб не пакрыўдзіцца, калі ў дзень "красного октября" яго абмінуць увагаю.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

Гарсавет хоча вярнуць гатэль

Менскі гарсавет спрабуе вярнуць у сваё распараджэньне адзін з будынкаў, які забрала кіраўніцтва справамі адміністрацыі прэзідэнта.

Яшчэ сёлета ў чэрвені Менскі гарвыканкам перадаў гатэль "Мінск" ведамству Івана Ціцянкова. Рашэньне было прынята бяз ведама гарсавету, які паводле Канстытуцыі і законаў мае выключную кампэтэнцыю ў кіраваньні і распараджэньні камунальнай уласнасьцю. Тым больш, што гатэль "Мінск" прыносіў шматмільярдныя даходы ў гарадзкі бюджэт. Сэсія гарсавету прыняла пастанову пра адмену рашэньня выканкаму "Аб перадачы гатэлю "Мінск". Аднак падобна на тое, што выканаўчая ўлада не зьбіраецца выконваць рашэньні прадстаўнічай. Наадварот, намесьніку старшыні гарсавету Анатолю Гурыновічу заяўлена, што і гасьцініцу "Савецкую" напаткае той самы лёс.

Без узгадненьня з прадстаўнічаю ўладай прымаюцца і іншыя рашэньні. Напрыклад, павышэньне тарыфаў на праезд у транспарце.

Дэпутаты гарсавету, аднак, ня ўпэўненыя, што да заканчэньня тэрміну сваіх паўнамоцтваў ім удасца вярнуць адабраны гатэль "Мінск". Анатоль Гурыновіч падкрэсьліў, што "дэпутацкі корпус будзе працаваць да апошняга дня, бо ўлада народа павінна дзейнічаць увесь час". Таксама неабходна "паказаць вэктар дзейнасьці новаму дэпутацкаму корпусу".

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Чыноўнікаў беспрацоўе не закранула

На прэс-канфэрэнцыі ў Менскім гарсавеце было паведамлена, што колькасьць афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных перавяліла ў сталіцы за дзесяць тысяч і складае сёньня 10.307 чалавек.

Лік работнікаў у прамысловасьці скараціўся на 8,4%, на транспарце – на 3,6%, у будаўнічых арганізацыях – на 9,6%, установах навукі – на 11,7%. Тым часам павялічылася колькасьць супрацоўнікаў у банках – на 37,7%, у апараце органаў дзяржаўнага кіраваньня – на 9%. Дапамогу па беспрацоўі (103.200 рублёў) на першага верасьня атрымоўвалі толькі 57% беспрацоўных.

Што датычыць гарадзкога бюджэту, то за першае паўгодзьдзе назіраецца амаль двухразовае перавышэньне выдаткамі прыбыткаў. Дэфіцыт бюджэту склаў 390 млрд. рублёў.

А.Д.

Ён не так разумеў слова "незалежнасьць"...

У міністэрстве замежных справаў з трывогай чакаюць новага шэфа

Фактычна ўсім ужо ясна, што паездка ў Нью-Ёрк на юбілейную сэсію ААН цяперашняга кіраўніка зьнешнепалітычнага ведамства Беларусі Ўладзімера Сянько, напэўна, стане апошняй ягонай службовай камандзіроўкай на пасадзе міністра.

Дасьведчаныя людзі сьцьвярджаюць, што прэзідэнцкі ўказ аб вызваленьні Сянько са сваёй пасады ўжо падпісаны, і, нібыта, нават сам міністар ведае пра яго існаваньне.

Прынамсі, апошняя прэс-канфэрэнцыя Сянько вызначалася нязвыклай для гэтага прафесійнага дыпламата разняволенасьцю і неўласьцівай яму раней іроніяй. Відавочна, ён ужо ведаў пра намеры прэзідэнта, таму адказваў на пытаньні з пэўнай доляй абыякавасьці за наступствы сваіх словаў. Пра паездку Замяталіна ў Ірак, Сянько сказаў: "Мне заўсёды прыемна сустракацца з журналістамі – даведваешся шмат новага". А на прамое пытаньне наконт сваёй адстаўкі заўважыў: "Усе мы пад Богам ходзім".

Напэўна, не трэба доўга тлумачыць, чаму міністар Сянько са сваёй павагай да незалежнасьці і імкненьнем праводзіць рознанакіраваную палітыку не падыходзіць для ажыцьцяўленьня зусім іншых зьнешнепалітычных задачаў каманды Лукашэнкі. Па-сутнасьці, ігнараваць міністра пры правядзеньні зьнешняй палітыкі пачалі ўжо некалькі месяцаў таму, але паездка Замяталіна ў Багдад стала вяршыняй праяўленьня непавагі да функцыянальных абавязкаў Сянько. Такім своеасаблівым чынам міністру далі зразумець, што ён засядзеўся на сваім месцы. Наўрад ці варта чакаць, што міністар пажадае на разьвітаньне "бразнуць дзьвярыма" – ня той характар, ды і Лукашэнка можа прапанаваць яму пасаду амбасадара.

Тым часам у кулуарах актыўна абмяркоўваюцца кандыдатуры на вакантную пасаду. Найчасьцей называюцца прозьвішчы Ўладзімера Замяталіна і нядаўна прызначанага намесьніка міністра замежных справаў, былога ідэалагічнага функцыянэра беларускай і расейскай кампартыяў Івана Антановіча. Мяркуецца, пры ўсёй іхнай непадобнасьці (Антановіч валодае замежнымі і беларускай мовамі, Замяталін карыстаецца пераважна вайсковай) любы з гэтых двух патэнцыяльных прэтэндэнтаў здолее ў максімальнай форме адпавядаць новым задачам.

Віталь ЦЫГАНКОЎ

Карагіна не рэгіструюць

Акруговая выбарчая камісія прагаласавала супраць рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты ВС Уладзімера Карагіна, старшыні Саюзу прадпрымальнікаў.

Сп.Карагіна вылучыла ў кандыдаты Грамадзянская партыя. Ён зьбіраўся балатавацца ў той самай 238-й Аэрафлоцкай выбарчай акрузе ў Менску, дзе на травеньскіх выбарах яму ўдалося выйсьці ў другі тур. Чаму ж цяпер не рэгіструюць Карагіна? Акруговая камісія інкрымінуе яму парушэньне закону, абвінавачваючы старшыню Саюза прадпрымальнікаў у тым, што ў верасьні, падчас збору подпісаў, распасюджваліся ягоныя агітацыйныя ўлёткі.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Парламант зьвяртаецца...

На апошнім паседжаньні Прэзідыюма ВС быў прыняты Зварот да грамадзянаў Беларусі, у якім канстатуецца непрыкрытае імкненьне прадстаўнікоў выканаўчай улады зьневажаць і нават ліквідаваць вышэйшую прадстаўнічую і заканадаўчую ўладу. Але няма гарантыяў, што гэты Зварот трапіць у афіцыйны друк.

Павет

ПАДРАБЯЗНАСЬЦІ

Захаранка пра Ціцянкова

Апальная газэта "Имя" апублікавала інтэрвію апальнага генэрала Ю.Захаранкі.

Былы міністар унутраных справаў заявіў, што ў пэўным сэнсе ён спачувае Аляксандру Лукашэнку, які цяпер акружаны кампрамэтуючымі яго людзьмі. "Яны, – кажа Захаранка, – стварылі для прэзідэнта пэўнага роду тунэль, дзе немагчыма зьвярнуць ні ўправа, ні ўлева. А яму здаецца, што ён дзейнічае самастойна.

Я памятаю, як на калегіі Кабінэту міністраў сп.Ціцянкоў біў кулаком сабе ў грудзі, што будзе ня менш за 60 млн. даляраў у год пералічваць у бюджэт дзяржавы для хворых дзяцей. Наколькі мне вядома, на сёньняшні дзень ніводнага даляра на абяцаныя мэты туды не паступіла. Я думаю, калі-небудзь яго запытаюць – куды дзеліся гэтыя грошы? Як і многія іншыя. Ён дыскрэдытуе прэзідэнта сваімі паводзінамі, калі прыяжджае на нейкі аб'ект і кажа: "Гэта нам падыходзіць". Яму кажуць: "Дазвольце, але гэта ж ня ваша", – на што чуюць адказ: "Заўтра будзе распараджэньне прэзідэнта".

Вакол адныя змоўшчыкі

Сталі вядомыя зьмест і некаторыя дэталі гутаркі прэзідэнта Лукашэнкі з кіраўніцтвам Міністэрства ўнутраных справаў на наступны дзень пасьля таго, як быў вызвалены ад пасады міністар Юрый Захаранка.

Кіраваў разьмяшчэньнем у адной з залаў прэзідэнцкай рэзідэнцыі на вул.Карла Маркса генэрал Агалец, які садзіў маўклівых супрацоўнікаў МУС направа ды налева ў адпаведнасьці з рангам. На сустрэчу прыбыў і шэф КДБ Уладзімер Ягораў, якому потым, напэўна, давялося пра гэта пашкадаваць. Бо прэзідэнт нагадаў сходу, што, нягледзячы на некаторыя папярэджаньні, менавіта з падачы Ягорава зацьвердзіў на пасадзе міністра Юрыя Захаранку. Захаранкава тэма, канечне, рэфрэнам гучала ў размове. То ён быў вінаваты, што не ачысьціў ад мафіі Камароўскі рынак у Менску, то "блакіраваў раскрутку" генэральнага дырэктара Магілёўскага "Магатэксу" Сямёнава, то падтрымліваў свайго намесьніка Ізотава, калі прэзідэнт хацеў адправіць яго ў адстаўку. Асабліва дасталася былому міністру за тое, што ня даў Ціцянкову у "батракі" 60 салдатаў унутраных войскаў. "Хіба ж жулікаў нейкіх прыводзіць працаваць на прэзідэнцкую дачу? –абураўся Лукашэнка. – Мы ж усе так працавалі, калі былі салдатамі". А потым, пагрозьліва зірнуўшы на Шэймана, загадаў таму тэрмінова праверыць сувязі Захаранкі з камэрцыйнымі структурамі.

Размова, канечне, не абмежавалася пэрсонай былога міністра. Былі закранутыя і іншыя асобы, пры гэтым ня толькі ў нэгатыўным сэнсе. Напрыклад, прэзідэнт не пагадзіўся, што новы намесьнік міністра Іван Юркін кепскі, бо, калі кандыдатуру прапанаваў сам Лукашэнка, то той ужо "ня кепскі". Камандуючы ўнутранымі войскамі Валянцін Агалец атрымаў ганаровае званьне ваякі, але найбольшыя дыфірамбы дасталіся чамусьці шэфу Магілёўскай міліцыі Лапаціку.

Як заўжды, не абышлося бяз пошукаў новых ворагаў. Аказваецца, нейкія Пастухоў, Тышкевіч, Серада з Канстытуцыйнага суда ды былы міністар МУС Піскароў ужо некалькі разоў праводзілі тайныя сустрэчы разам з тым жа Захаранкам і абмяркоўвалі планы змовы супраць прэзідэнта. Па словах Лукашэнкі, ёсьць і іншыя незадаволеныя, якія сьпяць і бачаць прэзідэнта на лаве падсудных. Але ўсё роўна прэзідэнт абяцаў "асядлаць сітуацыю" і "не пахаваць краіну". А тых, хто давёў яе да такога стану абяцаў прыцягнуць да адказнасьці. Пры гэтым Лукашэнка расшчодрыўся на падтрымку міліцыянтам ў выглядзе некалькіх мільярдаў рублёў бюджэтных сродкаў, і выказаўся за тое, каб наш міліцыянт зьяўляўся ў беларускіх вёсках і там бы ўсе калаціліся. Пэўна ад страху.

Лукашэнка сказаў, што разьлічвае на падтрымку міліцыі, што ўладу не аддасьць, а паколькі ён прыхільнік жорсткага парадку, то такі парадак будзе наведзены. Некалькі разоў Лукашэнка згадваў пра нейкія крыніцы ў кіраўніцтве, якія "выпускаюць" інфармацыю. Тут мы ня можам з ім не пагадзіцца, бо сапраўды, нават у бліжэйшым атачэньні прэзідэнта, ёсьць людзі, якія не зацікаўленыя ўвесь час маўчаць. За што мы ім вельмі ўдзячныя.

Алесь БАРЫСЕВІЧ

У Калінінград праз Польшчу?

На мінулым тыдні Горадню наведала дэлегацыя абласной адміністрацыі Калінінградскай вобласці

Разам з ёю ў горадзе два дні знаходзіўся прадстаўнік расейскага міністэрства замежных справаў у гэтай вобласьці Артур Кузьняцоў. А з Менску прыяжджаў намесьнік гандлёвага прадстаўніка Расеі сп.Кальчанка.

Расейская дэлегацыя наведала некалькі прадпрыемстваў, а таксама КПП у Брузгох на беларуска-польскай мяжы. На сустрэчы ў кіраўніка адміністрацыі вобласьці А.Дубко абмяркоўваліся пытаньні пашырэньня сувязяў двух рэгіёнаў, у прыватнасьці, магчымасьць пастаўкі на расейскі рынак прадукцыі некаторых гарадзенскіх прадпрыемстваў. Расейцаў таксама цікавіў стан нашых камунікацыяў. З гэтага вынікае, што яны хацелі б шырэй выкарыстоўваць ня толькі літоўскі, але і польскі транспартны калідор для сувязяў Расеі з Калінінградзкай вобласьцю, паміж якімі знаходзіцца тэрыторыя дзьвюх краінаў – Беларусі і Літвы.

Дарэчы, у Горадні дагэтуль працуюць два прадстаўнікі расейскай мытні і 5 кансультантаў, якія пэрыядычна наведваюць памежныя КПП.

С.А.

Галадоўка мела вынік

Зарплату рабочым выплацілі, але галадоўшчыка пакаралі

Пра "крамольны" учынак рабочага магілёўскага заводу "Зеніт" Мікалая Расюка СВАБОДА ўжо паведамляла.

Ен правёў галадоўку пратэсту, патрабуючы, каб рабочым выплацілі заробак.

Адміністрацыя выплаціла грошы спачатку Расюку (300 тыс.) і праз некаторы час пачала аддаваць грошы астатнім рабочым. Але самому галадоўшчыку абвесьцілі строгую вымову "за парушэньне працоўнай дысцыпліны і невыкананьне дзённага заданьня". Апроч таго яго пазбавілі месячнай прэміі (300 тыс. рублёў). Свабодны прафсаюз лічыць пакараньне незаконным і падаў зыск у суд, каб адмяніць рашэньне. Акрамя таго СП будзе змагацца ў судзе за грошы, вылічаныя з заробкаў рабочых за 6 месяцаў гэтага года на прафсаюзныя складкі і дагэтуль не пералічаныя на рахунак прафсаюзу. Куды падзеліся гэтыя 20 млн. рублёў ня ведае ніхто.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Самалёт, які не вярнуўся з бою

Полацкія школьнікі з патрыятычнага клубу "РВС" знайшлі рэшткі самалёта, зьбітага падчас вайны ў раёне вёскі Еўмена Полацкага раёну. Парэшткі экіпажу будуць перазахаваныя.

Васіль КРОКВА

Сямён Домаш ідзе на вёску

У панядзелак, 23 кастрычніка, ў гарадзенскай абласной студыі тэлебачаньня адбылася сустрэча журналістаў са старшынём абласнога Савету С.Домашам

Вядома, што ён мае намер балатавацца ў Вярхоўны Савет у Шчучынскім раёне.

Падчас травеньскіх выбараў ён быў вылучаны ў чатырох акругах, у тым ліку і ў Шчучынскім раёне, а таксама ў Горадні. Паколькі стасункі паміж С.Домашам і Аграрнай партыяй былі выразна незычлівыя, то ён балатаваўся ў горадзе – у Сувораўскай акрузе, дзе знаходзіцца аўтакамбінат, якім ён калісьці кіраваў. Ён, аднак, ня змог тады трапіць у другі тур, але быў абраны ў новы склад абласнога Савету, які пакуль мае менш за палову дэпутатаў – 43 з 90.

Тое, што С.Домаш сёньня вырашыў зноў балатавацца ў Вярхоўны Савет і ўжо ў сельскай акрузе, сьведчыць, што яму ўдалося дамовіцца аб падтрымцы са старшынём аблвыканкаму А.Дубко, які хоць афіцыйна і не зьяўляецца сябрам Аграрнай партыі, але па-ранейшаму захаваў у ёй свой уплыў. Нагадаю, што аграрнікі цалкам валодаюць сітуацыяй на вёсцы і перамаглі на Гарадзеншчыне ў травеньскіх выбарах. Аднак 14 акругаў вобласьці застаюцца пакуль без дэпутатаў.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

У Мсьціслаўскім раёне пачалі адраджаць таварыскія суды

Цяпер іх налічваецца ўжо паўсотні. Праўда, правоў яны практычна ня маюць. Самае цяжкае пакараньне, якое можа вынесьці таварыскі суд – хадайніцтва аб пераносе чаргі на кватэру.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Перамога над аўтобуснымі "зайцамі"

Год таму ў Навагрудку ў гарадзкія аўтобусы вярнулі кандуктараў, каб змагацца з безьбілетнікамі. Цяпер тое самае зрабілі і ў суседнім Слоніме. За першы месяц было прададзена талонаў і месячных праязных у 3,5 разы больш, як раней. Аднак вынік можа быць не такі ўжо відавочны, калі вылічыць з гэтай сумы кошт утрыманьня саміх кандуктараў.

В.В.

У Рыжкавічах будзе газ

У знакамітай вёсцы Рыжкавічы Шклоўскага раёну нарэшце зьявіцца прыродны газ, якога тут чакалі амаль дзесяць гадоў.

Будаўнікам паставілі задачу завяршыць работы да сёмага лістапада.

Аляксандар ШЧЭРБАК

"Сузор'е" адмовілася працаваць

У мінулы панядзелак, 23 кастрычніка, рабочыя Гарадзенскай фабрыкі "Сузор'е" адмовіліся працаваць і разышліся.

Са жніўня яны не атрымліваюць заробак. Рабочыя пачалі збор подпісаў за тое, каб замяніць свайго дырэктара, дэпутата Вярхоўнага Савету сп.Балоціна.

П.П.

Шклоўскія агітбрыгады

Шклоўскія ўлады першымі ў Магілёўскай вобласьці выканалі загад прэзідэнта аб стварэньні інфармацыйна-прапагандысцкіх групаў.

На радзіме прэзідэнта ўжо дзейнічаюць чатыры такія агітбрыгады, якія паводле графіка аб'яжджаюць калгасныя мэханізаваныя двары і фэрмы. Палітінфарматары тлумачаць сялянскаму люду, як трэба правільна разумець палітыку прэзідэнта.

У размове з карэспандэнтам СВАБОДЫ намесьнік старшыні Шклоўскага райвыканкаму М.Чапялінскі сказаў, што з надыходам зімовастойлавага пэрыяду ў прапагандыстаў прыбавіцца работы вяскоўцам будуць тлумачыць, як і што трэба рабіць, каб "добра перазімаваць".

Валодзя ЯНЧУК

Мытны саюз: ад часткі сувэрэнітэту давядзецца адмовіцца

23 кастрычніка адбылася прэс-канфэрэнцыя прадстаўніка дзяржаўнага мытнага камітэту Расеі пры мытнай службе Беларусі Валерыя Драганава, а таксама ягоных намесьнікаў

Гаворачы пра лёс мытнага саюзу паміж Беларусьсю і Расеяй, сп.Драганаў, заявіў: "Калі б мытны саюз паўтарыўся яшчэ раз, то я б за яго ня ўзяўся. Справа аказалася вельмі складанай". Найбольшыя праблемы ўзьніклі з прычыны адрозненьняў у заканадаўствах Расеі і Беларусі, але цяпер заканадаўчая база дзьвюх краінаў практычна ўніфікаваная. Паводле словаў сп.Драганава, Беларусі абавязкова патрэбен парламант, які б мог унесьці адпаведныя папраўкі ў законы. Расейскі мытнік выказаў апасеньне, што з прычыны рознасьці пазіцыяў мытных кодэксаў Расеі і Беларусі (у Беларусі кодэкс мякчэйшы) магчымае перацяканьне расейскіх злачынных груповак у Беларусь.

Лёс сотні расейскіх мытнікаў, якія знаходзяцца на беларускай мяжы, з меркаваньня сп.Драганава, ужо практычна вырашаны: большая іх частка вернецца назад у Расею. "З сотні чалавек застанецца толькі 9-15 расейскіх прадстаўнікоў, якія будуць займацца праблемамі глабальнага маштабу". Са словаў сп.Драганава вынікала, што падрыхтаванасьць беларускіх мытнікаў не зусім задавальняе расейскі бок "і, канечне, было б лепш, калі б прымяняліся расейскі тэхналогіі, але нам давядзецца наводзіць парадак рукамі беларускіх мытнікаў". У хуткім часе будуць створаныя атрады мытнай аховы, структура якіх трымаецца ў сакрэце.

Адказваючы на пытаньне, як паўплывае на лёс мытнага саюзу далучэньне да яго Казахстана і Кіргізіі, сп.Драганаў паведаміў: "Для стварэньня адзінага паўнавартаснага мытнага саюзу дзяржавам давядзецца адмовіцца ад часткі свайго сувэрэнітэту. Мытны саюзу ў ідэале павінен утрымліваць адзіныя мытныя тарыфы, тэрыторыі, кодэкс, а таксама адзінае кіраваньне. У пэрспэктыве будзе створаны наднацыянальны орган, куды будуць паступаць, а потым разьмяркоўвацца ўсе даходы ад дзейнасьці мытняў. Па аналогіі з Эўрасаюзам".

Камэнтуючы ход перамоваў урадаў Расеі і Беларусі пра паніжэньне для Беларусі мытных пошлінаў на аўтамабілі, сп.Драганаў адзначыў: "Урад Беларусі дзейнічае ў гэтым накірунку надзвычай настойліва. Падрыхтаваны праект пагадненьня, і далей пошліны на аўтамабілі, якія ўвозяцца ў Беларусь, магчыма, будуць перагледжаныя".

СІМ

Чарговая тысяча беспрацоўных

У Магілёўскім цэнтры занятасьці карэспандэнту СВАБОДЫ паведамілі, што хутка да цяперашніх 6 тысяч беспрацоўных горада далучыцца яшчэ адна тысяча.

Рэч у тым, што бліжэйшым часам чакаюцца масавыя скарачэньні на буйнейшых прадпрыемствах Магілёва.

Ці сядуць кітайцы ў Быхаве?

Кітайцы плануюць скарыстоўваць былы вайсковы аэрадром у Быхаве для дальніх пералётаў з Азіі ў Эўропу.

З гэтай нагоды Быхаў наведаў гандлёвы дарадца пасольства Кітая ў Беларусі Чжао Хуа. Тутэйшы аэрадром можа прымаць усе віды сучасных самалётаў.

Закідаем Брытанію шапкамі

Шапкі-вушанкі са штучнага футра, якія выпускае магілёўскае прадпрыемства "АКМО", зацікавілі ангельскую гандлёвую фірму. У Брытанію адпраўлена першая партыя шапак. Магілёўцы чакаюць новую замову.

Гарэлкі стане менш

Спад вытворчасьці ў Магілёве закрануў нават віна-гарэлачную прамысловасьць.

Аб'ёмы вытворчасьці гэтай прадукцыі зьнізіліся сёлета на 12%.

Даша паехала ў Гародню

Паўгады таму магілёўскі прадпрымальнік Анатоль Аношкін купіў сабе маладую мядзьведзіцу Дашу. Ён прапаноўваў гарадзкім уладам і прадпрымальнікам стварыць у Магілёве заапарк.

Але ніхто, акрамя дзяцей, ягоную прапанову не падтрымаў. Цяпер Даша зьяжджае ў гарадзенскі заапарк, дзе жыве ейны аднагодка.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

БЕЛАРУСКІ ФОНД СОРАСА

абвяшчае ў межах праграмы «Мас-медыя» конкурс тэлевізійных сюжэтаў на тэму

«Гісторыя малых гарадоў Беларусі»

Мэта конкурсу - з дапамогай тэлебачання прыцягнуць увагу мясцовых і рэспубліканскіх уладаў да захавання гістарычнай спадчыны беларускага краю.

У конкурсе могуць удзельнічаць недзяржаўныя тэлекампаніі, незалежныя творчыя групы і супрацоўнікі музеяў.

Удзельнікі конкурсу прадстаўляюць свае праграмы на відэакасетах фармату VHS. (Увага! Пачатковы матэрыял фармату S-VHS або Betacam неабходна захаваць для магчымага перамантажу на Беларускім тэлебачанні).

Матэрыял павінен быць агучаны на беларускай мове. Працягласць адной конкурснай тэлепраграмы - не больш чым 30 хвілін.

Да відэаматэрыялу неабходна прыкласці анатацыю з наступнымі звесткамі:

- ***назва тэлекампаніі (творчай групы);***
- ***прозвішча кіраўніка, яго адрас і тэлефон;***
- ***прозвішча рэжысёра;***
- ***прозвішча аператара;***
- ***тэлевізійнае абсталяванне, якое было выкарыстана.***

Пераможцы конкурсу - стваральнікі трох лепшых фільмаў - **атрымаюць фінансавую падтрымку.** Акрамя таго, кампетэнтным журы будуць абраны і ўзнагароджаны **лепшы сцэнарыст, лепшы аператар і лепшы рэжысёр.**

Апошні тэрмін падачы матэрыялаў -

11 снежня 1995 года.

Відэаматэрыялы для ўдзелу ў конкурсе і анатацыі да іх дасылаюцца на адрас: **220027 г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 65, корп. 11А, пакой 103,** Беларускі Фонд Сораса, з пазнакай: **на конкурс «Гісторыя малых гарадоў Беларусі».**

З пытаннямі звяртайцеся па тэлефонах:
(0172) 32-70-64, 32-77-13, 39-91-21, 32-80-92, 39-93-46.

Афіцыйны Менск падтрымлівае рэжым Садама Хусэйна

Агенцтва Інтэрфакс распаўсюдзіла камэнтар, які даў Уладзімер Замяталін пасьля свайго візіту ў Ірак

У.Замяталін паведаміў, што мэтаю ягонага візіту ў Багдад было назіраньне за ходам правядзеньня нацыянальнага рэфэрэндуму аб працягу паўнамоцтваў прэзідэнта С.Хусэйна яшчэ на 7 гадоў. Замяталін лічыць, што "плебісцыт прайшоў на дэмакратычнай аснове, і вынікі рэфэрэндуму, дзе 99,6% выбаршчыкаў выказаліся ў падтрымку палітыкі прэзідэнта С.Хусэйна, накіраванай на пабудову ў Іраку сацыяльна арыентаванай дзяржавы, народ цалкам падтрымлівае".

У сувязі з гэтым, "палітыка, якую праводзіць Савет Бясьпекі ААН і ЗША з 1991 года ў адносінах да Ірака", паводле ацэнкі У.Замяталіна, "на сёньня зьяўляецца ўзаконенай акцыяй ізаляцыі 18-мільённага народа ад сусьветнай супольнасьці".

Высокапастаўлены беларускі чыноўнік ахарактарызаваў як "безнравственное" эканамічнае эмбарга ў адносінах да Багдаду і ўказаў на неабходнасьць "хутчэйшага шырокамаштабнага ўмацаваньня і пашырэньня міждзяржаўных адносінаў і гандлёва-эканамічных сувязяў Менска з гэтай краінай"."Калі ЗША сапраўды маюць намер устанаўліваць свае ядзерныя рэактары ў Паўночнай Карэі, то чаму гэта ня могуць зрабіць Расея ці Беларусь у Іраку?" – адзначыў У.Замяталін.

Намесьнік кіраўніка прэзідэнцкай адміністрацыі таксама паведаміў пра сваю сустрэчу з віцэ-прэм'ерам Ірака Тэрэкам Азізам, на якой былі абмеркаваныя праблемы устанаўленьня дыпламатычных адносінаў паміж дзьвюма краінамі. Паводле ягонага меркаваньня, "для Беларусі гэта будзе важнейшы крок у рэалізацыі сваіх дзяржаўных інтарэсаў на Блізкім Усходзе".

У.Замяталін таксама адзначыў, што Т.Азіз выказаў гатоўнасьць наведаць у бліжэйшы час Менск. Мяркуецца, што падчас сустрэч з прэзідэнтам Рэспублікі А.Лукашэнкам і іншымі афіцыйнымі асобамі будзе абмеркаваная праграма беларуска-іракскага супрацоўніцтва.

Інтэрфакс

Па закону – значыць: супраць прэзідэнта

Беларускі ЦК (наш "Белы Дом" інакш як ЦК ніколі і не называлі) вуснамі свайго афіцыйнага прадстаўніка С.Посахава ўпершыню афіцыйна заявіў пра свой курс на далучэньне да Расеі.

Тое, што ў Беларусі з законамі нешта ня так, стала зразумела год ці два раней

Гэтая адкрыта антыканстытуцыйная заява (разам з цэлым шэрагам антыканстытуцыйных указаў і дзяньняў прэзідэнта) канчаткова ліквідуе ўсялякае прававое поле ў краіне. Цяпер кожны можа рабіць усё, што яму ўздумаецца! Тэрмін "антыправавое дзеяньне" набывае іншае значэньне – "антыпрэзідэнцкае дзеяньне". Прычым гэта, як правіла, – процілеглае значэньне. Ўсё, што супярэчыць закону, не супярэчыць прэзідэнту і наадварот. Адзіным інструмэнтам усталяваньня парадку застаецца сіла і яе застрашальны эфэкт.

Тое, што ў Беларусі з законамі нешта ня так, стала зразумела год ці два назад. Такія "забытыя" цяпер факты як інцыдэнт з крадзяжом ў самалёце "Пэкін–Менск", інцыдэнт з арыштаванымі незаконнымі плакатамі кандыдата ў прэзідэнты А.Лукашэнкі, інцыдэнт з замахам на кандыдатам пад Лёзнам, – такія факты сьведчаць, што ў Беларусі ўлада ўзурпаваная людзьмі з выразна крымінальнай сьвядомасьцю. Наступныя інцыдэнты толькі пацьвярджалі гэта. Прэзідэнцкі разбой у Вярхоўным Савеце, шэраг "нераскрытых" забойстваў дзеячоў розных рангаў і сфэраў, расстрэл амэрыканскіх спартоўцаў на паветраным шары... Словам, рабі, што хочаш, калі маеш сілу.

Але што ў такой сітуацыі мусяць рабіць законапаслухмяныя грамадзяне? Адно –усімі сіламі і сродкамі змагацца за выкананьне законаў і першага з іх – Канстытуцыі. А паколькі такое змаганьне на кожным кроку супярэчыць інтарэсам прэзідэнцкай каманды, то гэта значыць – змагацца супраць прэзідэнта і ягонай адміністрацыі, супраць беззаконьня і крымінальнай сьвядомасьці.

Нехта заўважыць, што Лукашэнка падтрыманы народам. Народам, – працягнем гэтую думку, – для якога таксама не існуюць законы і Канстытуцыя. Гэта значыць, што Лукашэнка падтрыманы натоўпам. Народ – паняцьце традыцыйнае. А традыцыя ўключае ў сябе спадчынныя і дэмакратычныя каштоўнасьці, у тым ліку – законапаслушэнства. Большасьці нашых людзей такія каштоўнасьці яшчэ не вядомыя, таму што большасьць нашых людзей яшчэ ня стала народам. Яна, большасьць, жыве толькі сёньняшнім днём і ня думае пра пэрспэктыву, таму што ня мае ніякай уласнасьці. У нашай краіне ва ўласнасьць людзям перададзена менш за 10% дзяржаўнай маёмасьці (для параўнаньня, у Літве – 80%). Пры гэтым уласьнікамі ў нас становяцца асобныя людзі, а асноўная маса так і застаецца "бясштанай камандай". Уладзе, якую выбраў такі народ, выгадна, каб ён заставаўся такім, каб жыў не стваральным штодзённым клопатам, зарабляючы на сябе, на дзяцей і ўнукаў, а ў голым полі пастаяннай нэрвознасьці і палітычнай намагнічанасьці.

Для законапаслухмяных грамадзян ў такой сітуацыі ёсьць толькі адзін спосаб змаганьня з крымінальнаю ўладай – стварыць ёй альтэрнатыву. Прычым альтэрнатыва можа быць толькі тады, калі яна адпаведная. Апэляцыі да нацыянальнай сьвядомасьці, традыцый, дэмакратычных каштоўнасьцяў не спрацоўваюць на большасьць, бо большасьць ня мысьліць катэгорыямі пэрспэктывы. Гэта значыць, што альтэрнатыва Лукашэнку магчымая толькі ў сёньняшніх катэгорыях часовасьці, сілы, моцнай харызмы. Адзіным яе адрозьненьнем ад крымінальнае сьвядомасьці будзе дэклярацыя законапаслушэнства. У астатнім такі чалавек мусіць быць "варты" прэзідэнта-ўзурпатара.

Хто гэта можа быць канкрэтна – тэма асобнага аналізу.

Сяргей ДУБАВЕЦ

У журналістаў сьвята – прыехала місія МВФ

Гэтым тыднем ў Менску пачала сваю дзейнасьць чарговая місія Міжнароднага валютнага фонду. 8 чалавек з Эўрапейскай управы МВФ на чале з французам сп.Капурам правядуць шэраг сустрэч у міністэрствах і ўстановах Беларусі, вывучаючы сёньняшнія эканамічныя паказьнікі нашай краіны. Прадугледжаныя візіты ў Міністэрства фінансаў, Дзяржкамітэт па кіраваньні дзяржмаёмасьцю, Нацыянальны банк, Кабінэт міністраў. Мяркуецца сустрэча з прэм'ер-міністрам Міхаілам Чыгіром, спатканьне з прэзідэнтам Беларусі ў планы місіі пакуль не ўваходзіць.

Асноўная задача місіі – прааналізаваць падрыхтаванасьць Беларусі да атрыманьня другой часткі крэдыту stand by. Нагадаем, што гэты крэдыт быў выдзелены ў верасьні памерам амаль 300 млн. даляраў і выдаецца ў 5 траншах (частках). Першы транш, каля 70 млн. даляраў, Беларусь ужо атрымала, але дасюль ніводны з афіцыйных чыноўнікаў нідзе не паведамляў, на якія мэты мяркуецца накіраваць грошы МВФ. Таму кожны прыезд місіі зьяўляецца своеасаблівым сьвятам для журналістаў –толькі так яны могуць атрымаць інфармацыю пра многія недаступныя факты. У прыватнасьці, ужо больш за месяц прайшло пасьля падпісаньня прэзідэнтам праграмы прыватызацыі, але дасюль ніводнае з выданьняў ня можа атрымаць гэты "сакрэтны" дакумант.

Можна спадзявацца, што дзякуючы прыезду місіі, здабыткам шырокай грамадзкасьці стане і праект бюджэту краіны на наступны год, які ў пачатку гэтага тыдня міністэрства фінансаў перадала на разгляд Кабінэту міністраў. Відавочна, што менавіта праект бюджэту стане асноўным прадметам увагі прадстаўнікоў МВФ – найперш паказьнікі, што характарызуюць макраэканамічную стабілізацыю і грашова-крэдытную палітыку дзяржавы.

Досьвед стасункаў МВФ з краінамі-атрымальнікамі паказвае, што апроч надзвычайных абставінаў, вынікі работы місіі ня ўплываюць на паступленьне ўжо выдзеленых грошай. Іншая справа, што Беларусь зараз сустракаецца з пэўнымі складанасьцямі наконт суфінансаваньня крэдытаў. Рэч у тым, што акрамя рашэньня пра выдзяленьне грошай, трэба яшчэ атрымаць гарантыі ад краін-крэдытораў на фінансавую падтрымку прынятай праграмы дзеяньняў. На нядаўняй прэс-канфэрэнцыі міністар фінансаў Беларусі Павел Дзік прызнаў, што зьнешніх крыніцаў фінансаваньня не хапае для падтрымкі дэфіцыту бюджэту ў зададзеных параметрах. У апошнія месяцы, з вядомых палітычных прычынаў, пошук міжнародных фінансавых спонсараў ускладніўся і стаў асноўным галаўным болем для кіраўніцтва Беларусі.

Алесь ГАНКОВІЧ

Пра фон да візіту фон Мольтке

Палітычны памочнік генэральнага сакратара NATO Герхарт фон Мольтке, які днямі наведаў Беларусь, каб высьветліць нашае стаўленьне да пашырэньня NATO і да праграмы супрацоўніцтва з Паўночнаатлантычным альянсам, у выніку "нарваўся на шчырасьць". Інакш не назавеш заяву нашага прэм'ера Міхаіла Чыгіра, згодна якой, далейшае "партнэрства" Беларусі і NATO магчымае толькі пры ўмове ўзгадненьня пазіцый пры непасрэдным удзеле расейскага боку.

"Партнэрства" Беларусі і NATO магчымае толькі пры ўмове ўзгадненьня пазіцый пры непасрэдным удзеле расейскага боку

У пачатку вясны Беларусь падпісалася пад праграмай "Партнэрства дзеля міру". Тады нашая краіна яшчэ мела нейкія шанцы ўспрымацца Захадам, калі ня цалкам самастойнай дзяржавай, то ўсё ж не маўклівым прыдаткам усходняга суседа. Але з таго часу адбылося шмат падзеяў, якія зьмянілі гэтыя адносіны. Аднабаковае спыненьне прэзідэнтам Беларусі працэсу зьнішчэньня звычайных узбраеньняў, рэфэрэндум, які прадэманстраваў адсутнасьць у сьвядомасьці большасьці беларусаў каштоўнасьці незалежнасьці, заява Лукашэнкі пра неабходнасьць "блакіроўкі" супраць NATO не маглі не раскрыць вочы Брусэлю на сапраўдны Менск. Аднак праграма была падпісаная, у межах яе трэба было варушыцца і пэўныя кантакты працягваліся. Чым гучней Масква крытыкавала NATO, тым неабходней Брусэлю было стварыць хаця б выгляд, што там прыслухоўваюцца да ўсіх бакоў. Да таго ж сам Лукашэнка напярэдадні сустрэчы ў Нью-Ёрку даў маленькую надзею на пацяпленьне ў дачыненьнях: сустрэўся з амэрынскімі бізнэсмэнамі, аднавіў зьнішчэньне савецкіх танкаў. Ды і ягоны безвынікoвы візіт у Сочы ня мог быць не заўважаным.

Карацей кажучы, у апошні момант напярэдадні ад'езду ў Менск Герхарт фон Мольтке мог атрымаць даручэньне акрамя правядзеньня "візіту ветлівасьці", пашукаць у лукашэнкаўскім рэжыме заходнія сімптомы. Што адбылося?

Першая частка місіі, відаць, удалася абодвум бакам. Беларускі бок прадэманстраваў сваю халоднасьць. Прэзідэнт Лукашэнка не прыняў пасланьніка генэральнага сакратара NATO (не па чыне!), Чыгір падараваў яму толькі "45 хвілінаў свайго часу. А потым адбылася кароткая прэс-канфэрэнцыя выключна для дзярж-тэлебачаньня і БелТА. У выніку, надзвычай сьціплы водгук у прэсе, не параўнальны з тэмай якіх-небудзь малдаўскіх памідораў. Але Фон Мольтке, відаць, на большае і не разьлічваў. Нездарма мэтай візіту ён назваў толькі разьведку, маючы на ўвазе разьведку стаўленьня Беларусі да пашырэньня NATO і да разьвіцьця праграмы "Партнэрства дзеля міру".

Натаўскі пасланьнік атрымаў рашучае беларускае "не". А пра разьвіцьцё "партнэрства" яму далі зусім цікавы адказ: яно магчымае "толькі пры ўмове ўзгадненьня з расейскім бокам!". Больш таго – удзелу гэтага боку ў перамовах. Спытаемся, хто ж цягнуў беларускага прэм'ера на такі "ўльтыматум турэцкаму султану"? Ну пацьвердзіў бы, што "мы" супраць пашырэньня NATO на ўсход, дадаў бы дыпламатычна, што "партнэрыць" зьбіраецеся адносна падпісаных дакумантаў ды магчымасьцяў, паціснуў мольткаву руку ды "гуд бай, дзядзя". Навошта ж перад усім сьветам выстаўляцца на пасьмешышча, дэманструючы сваю залежнасьць ды бездапаможнасьць?

Паспрабую пашукаць адказ. Мне здаецца гэтая дэманстрацыя не выпадковая. Па ўсіх паказчыках мы напрамую аказаліся зьвязаныя з "блокабудаўніцтвам", якім занялася ў апошнія часы Масква (у падмурак ужо вырашылі "забэтаніраваць" Андрэя Козырава ды, за кампанію, відаць, нашага Ўладзімера Сянько). Расеі абавязкова неабходна стварыць блок, інакш яе абуджаныя імпэрскія амбіцыі немагчыма апрануць у сучаснае цывілізаванае адзеньне. Патрэбная кампанія. Але дзе яе ўзяць? Прыбалтыка адмовілася даўно, Малдову перасмыквае нагадваньне пра адну 11-ю армію, Украіна глядзіць на ўсход больш падазрона, хіба што Арменія ды Таджыкістан зараз цалкам за блочнае каханьне. Але пры чым тут Эўропа ды планы пашырэньня NATO? Бачна, што Расея імкнецца за кошт супрацьстаяньня атлантычнай арганізацыі захаваць свой уплыў на Ўсходнюю Эўропу, якая ад яе адвярнулася як маладая каханка ад старога імпатэнта. І такім чынам робіцца спроба захаваць імідж супэрдзяржавы, які ўжо не адпавядае рэчаіснасьці. У сваю чаргу імідж супэрдзяржавы павінен дапамагчы як на вонкавым, так і на ўнутраным франтах – выбары. Мне бачыцца, што менавіта у гэтых планах і выконвае сваю ролю беларускае кіраўніцтва, якое агучвае маскоўскія канспэкты пра натаўскую пагрозу. Вось дзеля гэтага і дэманструецца імкненьне параіцца з суседам, узгадніць пытаньне.

Але, калі ўжо блок, калі сапраўды ўзгадненьне пазіцыяў становіцца рысай узаемаадносінаў, лагічна запытаць: можа мы хутка пачуем і ад расейскіх калегаў: "Трэба параіцца з браткамі-беларусамі..." Пры ўсім захапленьні фантастыкай, такое ўявіць не магу. І не таму, што Масква такая-сякая і ніколі не лічылася з суседзямі, тым больш у вайсковых пытаньнях. Проста стратэгія вялікай краіны дыктуе адно. Стратэгія малой – у іншым. У нашай Канстытуцыі запісана імкненьне да нэйтралітэту, а калі зазірнуць у стратэгічны курс Расеі адносна краінаў СНД, мы ўбачым там такія тэрміны, як "зона інтарэсаў" ды "уплыў". Расеі не патрэбны наш нэйтралітэт, і таму ён на вачах адлятае ў паветра. Таму наш прэм'ер-міністар абумоўлівае праграму партнэрства з NATO "ўзгадненьнем з расейскім бокам". Што ўзгадняць? Колькасьць вышэйшых афіцэраў, якія паедуць у Брусэль у чарговую камандзіроўку?.. Чуючы такія ўмовы, цяжка ня скласьці наступную дылему: альбо паважаны спадар Чыгір ўжо не прэм'ер у сувэрэннай краіне, альбо ён забыўся напярэдадні патэлефанаваць спадару Чарнамырдзіну і таму абяцае больш так не рабіць.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

СВАБОДА
№46 27 кастрычніка 1995 г.

"Беларусь ператвараецца ў паранаідальную дзяржаву"

Непадкантрольны парламанту, завалодаўшы неўнармаванай уладай, беларускі прэзідэнт стварыў сюррэалістычную атмасфэру страху і неразумнасьці

Амэрыканская прэса сустрэла прыезд у Нью-Ёрк Аляксандра Лукашэнкі шэрагам артыкулаў, прысьвечаных Беларусі і ейнай цяперашняй палітыцы. Бадай, адзін з самых вострых і бескампрамісных матар'ялаў пад загалоўкам "У Менску – тыран старой школы" быў надрукаваны 24-га кастрычніка ў буйнейшай і аўтарытэтнейшай газэце ЗША – The Washington Times. Ягоны аўтар – прэзідэнт сусьветнай праваабарончай арганізацыі Freedom house (Дом Свабоды) Андрыян Каратныцкі (Andrian Karatnycky). Публікуем гэты артыкул без скарачэньняў.

Сярод больш 140 кіраўнікоў дзяржаваў, якія сабраліся на гэтым тыдні на сьвяткаваньне 50-годзьдзя ААН, быў адзін бессардэчны чалавек. Паветраныя сілы ягонай краіны забілі двух невінаватых амэрыканцаў. Гэта Аляксандар Лукашэнка, прэзідэнт Беларусі.

Зьбіцьцё паветранага шару і забойства двух амэрыканскіх спартсмэнаў-аматараў беларусамі абвастрыла дачыненьні паміж ЗША і славянскай краінай, што месьціцца на захад ад Расеі. Лукашэнка яшчэ больш абурыў Вашынгтон сьцьвярджэньнем, што ягоныя вайскоўцы не нясуць адказнасьці за забойства і адмовою зрабіць крокі да пакараньня тых, хто аддаў загад страляць. Праз акт растрэлу амерыканскіх паветраплавальнікаў, Лукашэнка адрадзіў у сьвеце ўспамін пра зьбіцьцё Савецкім Саюзам карэйскага лайнэру ў 1983 годзе.

Адгалоскі савецкай эры не пакінулі Беларусь, якая пакупова становіцца ірацыянальнай паранаідальнай дзяржавай, якую ўзначальвае неўтаймаваны Лукашэнка. Сапраўды, за выключэньнем былой Югаславіі, якая зараз ваюе, Беларусь зьяўляецца ў Эўропе самай паўнацэннай тыраніяй.

Рэзкі ўхіл Беларусі ў бок рэпрэсіяў, па-сутнасьці, застаўся па-за ўвагаю амэрыканскіх mas media. Сапраўды, усяго два гады таму Беларусь віталі як узор для іншых постсавецкіх рэспублік за хуткі рух да пазбаўленьня ад ядзернай зброі. У гэтыя дні Беларусь выглядае на дзяржаву-махляра – выклікае пытаньні нагляд за выкананьнем Дамовы аб скарачэньні ўзброеных сілаў у Эўропе і падазрэньне ў захаваньні SS-25 на ейнай тэрыторыі.

На фронце грамадзянскіх свабодаў Лукашэнка разьвязаў хвалю запалохваньня і рэпрэсіяў. 19-га кастрычніка, якраз перад ад'ездам у ЗША, беларускі прэзідэнт арыштаваў з тузін чыноўнікаў міністэрства ўнутраных справаў (як вядома, гэтая заява Лукашэнкі была блефам. – Рэд.) і пагражаў увесьці прамое прэзідэнцкае кіраваньне.

У сваім указе ад 21-га жніўня Лукашэнка забараніў дзейнасьць Свабоднага прафсаюзу Беларусі, які ўзначальваў страйк транспартнікаў. Некалькі лідараў страйку былі арыштаваныя і прыгавораныя да кароткіх тэрмінаў прымусовай працы. Беларускі прэзідэнт таксама абвінаваціў урад ЗША і польскую "Салідарнасьць" у правакаваньні страйку, які дэзарганізаваў працу транспарту ў Менску.

Нядаўна Лукашэнка пазбавіў дэпутатаў вышэйшага заканадаўчага органа краіны пазбаўленьнем іх парламанцкага імунітэту. Некалькі месяцаў раней, падраздзяленьні ягонай аховы ўжо парушылі дэпутацкі імунітэт, калі гвалтоўна выкінулі з будынку ВС некалькіх парламантарыяў, якія там галадавалі.

Прэзідэнт прпаяўляе актыўнасьць таксама і ў культурным жыцьці. Ен аднавіў дзяржаўныя сымболі Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, надаў расейскай мове статус афіцыйнай дзяржаўнай і заклікаў да ўзьяднаньня з Расеяй. Першы ўсеагульна абраны прэзідэнт новай незалежнай дзяржавы, Лукашэнка адмовіўся гаварыць па-беларуску, бо гэта "не прыдатна" і нядаўна прызнаўся, кажучы блізкім дарадчыкам, што " Беларусь для мяне – пройдзены этап".

У жніўні Лукашэнка забараніў карыстацца ўсімі падручнікамі для сярэдняй школы, выпушчанымі пасьля 1992 года. Ён заявіў пра іхні "ідэалагічны ухіл" і вырашыў замяніць іх уяўна "свабоднымі" тэкстамі з належным ухілам яшчэ савецкага часу. Як паведамляюць, ён пачаў асабіста абвяшчаць тэмы сачыненьняў на іспытах у беларускія ўнівэрсітэты.

Беларускія СМІ таксама апынуліся пад пільным кантролем усюдыіснага прэзідэнта. Многія рэдактары дзяржаўных газэтаў,

рэдактары дзяржаўных газэтаў, радыё і тэлестанцыяў былі звольненыя на карысьць прэзідэнцкіх старых сяброў. На парламанцкіх выбарах у траўні кантраляваныя Лукашэнкам СМІ разьвязалі выдатную кампанію зьдзеку супроць умеранага дэмакратычна-патрыятычнага Народнага Фронту, абвінаваціўшы ягоных маладых лідараў у тым, што тыя былі нацысцкімі калабарантамі, і заявіўшы, што яны планавалі "поўны генацыд двухмільённага расейскага насельніцтва на Беларусі".

Непрадказальны стыль лукашэнкавай адміністрацыі пашыраецца на суседнія дзяржавы. Прэссакратар Лукашэнкі рэгулярна абвінавачвае расейскія газэты ў "паклёпах і здагадках пра нашу рэспубліку і прэзідэнта". І беларускія ўлады даслалі ліст на адрас расейскага парламанту, запытваючы, што той робіць, каб утаймаваць узрастаючыя крытычныя выступленьні прэсы аб праўленьні беларускага прэзідэнта.

У апошнія месяцы прэзідэнт прыняў шэраг нечаканых рашэньняў. З капрызу, ён узяў пад сваё кіраваньне Палац Культуры і паставіў яго пад прамы прэзідэнцкі кантроль. Гэткія капрызныя паводзіны спалучаюцца з жудаснай эканамічнай непісьменнасьцю ў ягонай краіне. Штомесячны ўзровень інфляцыі перавышае 5%, у той час, калі выпуск прадукцыі прамысловасьцю працягвае падаць з тэмпам каля 10% у год. Аўтар прапановы "рынкавага сацыялізму", Лукашэнка наглядае за эканомікай, дзе прыватны сэктар складае не больш за дзесяць працэнтаў ад аб'ёму – апошняе месца сярод былых савецкіх заходніх рэспублік.

Лукашэнка любіць сам разьбірацца ў эканамічных пытаньнях. Калі гэтым летам ён вызначыў, што цэны на асноўныя харчовыя

што цэны на асноўныя харчовыя прадукты занадта высокія, то загадаў вярнуць іх назад за дзяржаўны кошт, распачаўшы новы віток інфляцыйнай сьпіралі. Некалькі дзён таму ён вырашыў зьліць дзяржаўны банк з прыватным, выпусьціўшы ўказ пра гэта яшчэ да таго, як праўленьне прыватнага банку мела шанец сустрэцца.

У вайсковай сфэры Лукашэнка вельмі марудліва адаптуецца да эканамічных патрэбаў і ў выніку ўзначальвае краіну з вышэйшай прапорцыяй вайскоўцаў у Эўропе і адну з найбольш мілітарызаваных дзяржаў з баявою сілай больш за 250 тысяч чалавек на дзесяцімільённае насельніцтва.

Зараз Лукашэнка вядзе Беларусь, як усемагутны кіраўнік, які кантралюе любы аспэкт культурнай, адукацыйнай, эканамічнай, палітычнай і вайсковай палітыкі. Пасьля таго, як парламанцкія выбары не адбыліся з прычыны няўдзелу выбаршчыкаў, сп. Лукашэнка насьміхаецца над Канстытуцыяй і адмаўляецца прызнаваць легітымнасьць апошняга парламанту, забясьпечаную законам. Непадкантрольны парламанту, завалодаўшы неўнармаванай уладай, беларускі прэзідэнт стварыў сюррэалістычную атмасфэру страху і неразумнасьці.

Зараз гэтая атмасфэра неразумнасьці заразіла беларускія паветраныя сілы. І са зьбіцьцём невінаватых амэрыканцаў, ірацыянальная тыранія Лукашэнкі стала таксама нашай уласнай праблемай. У той час калі ён сустракаецца з амерыканскімі лідарамі бізнэсу, зьвяртаецца да экспэртаў па замежнай палітыцы і выступае на Генеральнай Асамблеі ААН у атмасфэры ветлівасьці, мы ўсе павінны памятаць, хто ёсьць на самой справе беларускі прэзідэнт.

The Washington Times, 24 кастрычніка 1995г.

Пераклаў Віталь ЦЫГАНКОЎ

Постсавецкі пэрыяд і злачыннасьць

Праблема росту злачыннасьці ў былых сацыялістычных краінах выйшла на першае месца, апярэдзіўшы нават інфляцыю, якая аказалася больш кантралюемай

Многія лічаць, што пераход да капіталізму выклікае рэзкі рост злачыннасьці, што ў сваю чаргу прывядзе да разьвіцьця новага крымінальнага грамадзтва.

Злачыннасьць сапраўды расьце пры пераходзе да капіталізму. У пэрыяд з 1988 па 1993 гг. колькасьць зьдзейсьненых злачынстваў у Расеі, Польшчы ды Вугоршчыне вырасла ў два разы. Разам з тым, у Расеі дзьве трэці гэтых злачынстваў былі зьдзейсьненыя падчас распаду Савецкага Саюзу, г.зн. да 1992 года. Пасьля 1992 г. рост злачыннасьці стаў не такім імклівым. У Польшчы і Вугоршчыне пік прыйшоўся на 1990 г., а потым адбыўся невялікі спад.

Выбух злачыннасьці з аднаго боку зьяўляецца наступствам развалу сацыялізму, а з другога боку – пераходам да капіталізму.

Незадоўга да развалу савецкай сістэмы, многія людзі змаглі добра зарабіць, гуляючы на розьніцы цэнаў і валютных абменных курсаў. У той жа час зьявіліся такія новыя крыніцы даходаў як субсідаваныя крэдыты. Выкарыстаньне сувязяў і недасканаласьць савецкай эканамічнай сістэмы дазволілі старой эліце нажыць вялікае багацьце ў самым пачатку рэформаў. У 1992 г. субсідаваныя крэдыты і субсідыі на экспартна-імпартныя апэрацыі прынесьлі Расеі каля 60 млн. даляраў прыбытку. Лібэралізацыя эканомікі і фінансавая стабілізацыя паклалі канец гэтым злоўжываньням. Аказалася, што бізнэсмэн таксама можа быць справядлівым і паважаным чалавека.

Рэкет зьяўляецца новым відам злачынства, але і ён ёсьць вынікам частковых рэформаў. Прадпрымальнік можа адкрыць краму, але пры гэтым ён не адчувае сябе спакойна з прычыны рэкету мясцовых уладаў, якія па ўсёй краіне выкарыстоўваюць падаткі і ліцэнзіі ў сваіх інтарэсах. Калі прадпрымальнікі спрабуюць змагацца з самавольствам мясцовых уладаў, то яны маюць усе шанцы сутыкнуцца са злачынным сьветам. Такая сітуацыя склалася ў многіх буйных расейскіх гарадох.

На самым пачатку рынкавая эканоміка спараджае новыя злачынствы, бо перапрадаваць нарабаванае стала значна лягчэй. У выніку рэзка расьце колькасьць крадзяжоў. Але людзі ўстаўляюць моцныя дзьверы і новыя замкі, а гэта ўскладняе рабаўніцтва кватэраў і робіць гэтую справу менш прыбытковай. Такім чынам колькасьць злачынстваў супраць прыватнай уласнасьці рэзка падае.

Такое тыпова "капіталістычнае" парушэньне закону, як гандаль наркотыкамі, якое зьвязанае ў першую чаргу з празрыстымі межамі, на жаль працягвае распаўсюджвацца ў рэгіёне, што вельмі непакоіць заходнія краіны.

Палохае вялікая колькасьць забойстваў. У 1994 г. у Расеі на 100 тыс. чалавек прыпадала 22 забойствы, што больш за Мэксіку і Бразілію, але значна менш за Калумбію. У былых савецкіх рэспублікахназіраецца аналагічная сітуацыя. Ва Ўсходняй Эўропе колькасьць забойстваў у два разы большая за Заходнюю Эўропу: 24 на 100.000 чалавек, самы высокі ўзровень злачыннасьці ў Вугоршчыне, самы нізкі – у Чэхіі.

Ва ўсім рэгіёне колькасьць забойстваў разам з агульным ростам злачыннасьці павялічылася прыкладана ў два разы. Гэта можна патлумачыць тым фактам, што колькасьць забойстваў у былым СССР была прыблізна такой жа, як і ў ЗША (9 на 100 000 чалавек), але гэтая статыстыка трымалася ў сакрэце.

Аднак жыхары буйнейшых расейскіх рэгіёнаў лічаць, што раней жыць было спакайней. Сапраўды, для іх гэта было так. Бо ў СССР найбольш небясьпечных злачынцаў звычайна высылалі ў раёны Сібіры і Далёкага Ўсходу. Там колькасьць забойстваў ў два разы перавышала колькасьць забойстваў, учыненых у цэлым па краіне. Зараз гэтыя былыя крымінальнікі могуць вярнуцца ў раней зачыненыя для іх буйныя гарады і забіваць багатых людзей замест бедных сібіракоў.

Ці зможа карумпаваная міліцыя справіцца з такой крымінальнай сітуацыяй? Так, можна сказаць, што ў многіх, хаць і не ва ўсіх, краінах у рэгіёне назіраецца значны спад злачыннасьці. Існуюць важкія довады на карысьць далейшага спаду злачыннасьці ў будучым.

Рынкавыя рэформы зрабілі немагчымымі незаконныя прыбыткі, якія атрымлівалі дзякуючы блату і недасканаласьцям рынкавай эканомікі. Таму дзяржаўная мафія прайграе старым злачынным групоўкам, а ступень зьліцьця дзяржавы і мафіі памяншаецца. Там, дзе адбылася сапраўдная прыватызацыя, новыя ўласьнікі сталі па-сапраўднаму зацікаўленыя ў барацьбе з крадзяжамі. Новыя асацыяцыі прадпрымальнікаў таксама зацікаўленыя ў тым, каб законы выконваліся.

Перад распадам Саюзу, турмы апусьцелі ў выніку амністыяў. Зараз яны зноў запоўненыя. Грамадзтву з рынкавай эканомікай патрэбна шмат добрых юрыстаў і яно гатовае някепска за гэта плаціць. Таму многія славалюбівыя маладыя людзі хочуць зрабіць кар'еру ў юрыспрудэнцыі. Ёсьць усе прычыны чакаць зьніжэньня ўзроўню злачыннасьці ў новых дэмакратычных краінах, якія пасунуліся наперад па шляху рэформаў.

Цяперашняя сітуацыя ў Эўропе нагадвае Англію 1846 года пасьля ўвядзеньня там свабоднага рынку. Амаль паўстагодзьдзя цягнуліся дэбаты з прычыны росту злачыннасьці. Але як аказалася пазьней, гэта быў самы працяглы пэрыяд спаду злачыннасьці ў гісторыі, на працягу якога ўсе праваахоўныя органы значна ўзмацніліся.

Андэрс Аслунд, дырэктар Стакгольмскага інтытуту экономікі Ўсходняе Эўропы, прафэсар экономікі ў Стакгольмскай школе экономікі і эканамічны дарадца расейскага ўраду.

© Project Syndicate

Владимир ОРЛОВ

Как мы учили русских писать

С помощью несложной софистики человеку наивному можно доказать решительно все. Например, то, что уши у пауков расположены на ногах. Паука садят на стол и приказывают бежать. Он бежит. Тогда ему отрывают ноги и снова велят: "Беги!". У горемыки ничего не выходит. Отсюда делается вывод, что органы слуха у пауков следует искать непременно на конечностях.

Особым царским указом от 1672 года для переселенцев-белорусов в Москве была учреждена Мещанская слобода. В те годы белорусом был примерно каждый пятый житель российской столицы...

Этот софистический трюк почему-то сразу всплыл в памяти, когда недавно я почерпнул из одного российского издания сведения о том, что в 1677 году под постановлениями слободских сходов в московской Мещанской слободе стояло 36% собственноручных подписей, а общий процент грамотных в упомянутой слабоде и вовсе приближался к пятидесяти. За цифровыми выкладками следовал изящный журналистский пассаж, смысл которого заключался в том, что о прошлом мы думаем, дескать, незаслуженно плохо. Какие там темнота и невежество, ежели еще во времена царя-батюшки Алексея Михайловича да сына его Федора чуть ли не половина москвичей запросто могли расписаться на любой казенной бумаге. Ну а добившись таких впечатлительных достижений, ясное дело, можно было заняться и просвещением всякого рода младших братьев-славян.

Нетрудно представить, как, прочитав подобную сентенцию, некий русский патриот холерически воскликнет: "Вот так-то, братцы! Обманывали нас, доверчивых. Да при таком уровне грамотности большевикам с их культурной революцией и забот то оставалось всего ничего". Читатель с темпераментом и взглядами поспокойнее тоже будет приятно удивлен и с гордостью выпишет приведенную цифирь себе в блокнотик.

А что же сведущий историк?

А сведущий историк только скептически хмыкнет. Он-то знает и сколько всего слобод было в тогдашней Москве и кто проживал в слободе Мещанской. Ему-то известно, что учреждена эта слобода была особым царским указом от 1672 года не для кого-либо, а для переселенцев-белорусов. Историку известно даже больше: в те годы белорусом был примерно каждый пятый житель российской столицы, и именно с тех времен Москва и начала по-нашему "акать", хотя вокруг ее до сих пор "окают".

Однако тут у неискушенного в истории читателя закономерно возникает по меньшей мере два вопроса. Первый: что это за нашествие такое белорусов на первопрестольную? И второй: а с чего они вдруг такие грамотные?

Начнем с первого.

В 1654–1667 годах Московская держава вела очередную войну с Отечеством наших предков – федеративной Речью Посполитой, объединявшей королевство Польское и Великое княжество Литовское. Цель у царя Алексея Михайловича оставалась давнишняя – белорусские земли. Тактика тоже не отличалась оригинальностью. По высочайшему повелению были преданы огню Копысь, Чаусы, Бобруйск, Глусск, Свислочь... Отправляя в Беларусь громадное войско воеводы Трубецкого, государь приказал ему на своем пути все жечь и разрушать, а дабы нанести противнику большой урон, "назад итти целыми жилыми местами". Очень скоро истинные намерения царя-батюшки разгадали и те православные белорусы, которые поверили было обещаниям вызволить их от польского да латинского притеснений. Не выдержав стрелецких грабежей и издевательств, жители Могилева за одну ночь вырезали трехтысячный царский гарнизон, который перед тем мирно пустили в город. (Заметим в скобках, что именно той войне суждено было остаться в нашей истории самой опустошительной: Беларусь потеряла каждого второго жителя.)

Военные действия сопровождались массовыми переселениями белорусов в Московскую державу. Да отсохнет рука историка, ничтоже сумняшеся объявляющего их добровольными. Патриарх Никон извещал своего антиохийского "коллегу", что государь намеревается "вывести" из Белой Руси 300 тысяч человек. Белорусы должны были занять "изрядную часть домов в столице и обезлюдевшие от морового поветрия веси". Естественно, царь и его окружение прежде всего были заинтересованы в "выводе" из сопредельной страны людей, "науки всякие и ремесла знающих".

Белорусы принесли тогда восточным соседям объемную резьбу, многоцветные рельефные изразцы, более передовые технологии в оружейном деле и ювелирном мастерстве. Историками и искусствоведами (в том числе и российскими, к примеру, И.Грабарем или церковным историком XIX в. архимандритом Леонидом) давно доказано, что именно артели белорусских мастеров создали пятиярусный резной иконостас Смоленского собора Новодевичьего монастыря и отделали полихромными изразцовыми поясами церковь Григория Неокесарийского в Москве и Воскресенский храм Ново-Иерусалимского монастыря на Истре, барабаны Покровского собора в Измайлово и Иверскую обитель на озере Валдай... 77 имен насчитывает составленный доктором исторических наук Л.Абецедарским список белорусов, работавших во второй половине XVII в. при царском дворе в Оружейной, Золотой, Серебряной и Мастерской палатах. Основным источником для этого списка и послужили, кстати, переписанные книги Мещанской (от старобелорусского "места" – город) слободы.

Архивы свидетельствуют, что отпрыски обитателей слободы учились в те годы в школе, которую содержал белорус Якуб Яковлев. Еще один наш соотечественник полоцкий монах Варлаам в 1665 году взялся обучать московских детей польской и латинской грамоте. Поскольку в Беларуси уже существовала многолетняя театральная традиция, 26 жителей Мещанской слободы стали актерами первого в России придворного театра, созданного в 1672-м нашим земляком, просветителем, педагогом, первым профессиональным российским писателем Симеоном Полоцким.

Воспитанник Виленской alma mater полочанин Симеон был в те годы, несомненно, самым образованным человеком в Московии. Не успев появиться в царской столице, он сразу же получил ответственное поручение: создать латинскую школу для людей из Приказа тайных дел. Еще больше укрепилось положение ученого полочанина, когда его назначили воспитателем и наставником царских детей. Он лично обучал наследников трона царевичей Алексея с Федором и царевну Софью, а по совместительству присматривал за воспитанием царевича Петра. Симеону поручили проэкзаменовать дьяка Никиту Зотова на предмет, способен ли тот быть учителем будущего российского императора. Специально для восьмилетнего Петра Полоцкий издал букварь с собственным стихотворным предисловием.

Заметим, что, несмотря на августейшее покровительство, жилось нашему знаменитому соотечественнику в Москве не очень-то сладко. "Латинника" Симеона, убежденного сторонника просвещенного абсолютизма, равно ненавидели и верхи официального русского православия с их широко известной подозрительностью по отношению к науке, и идейный вождь раскольников протопоп Аввакум, стремившийся сохранить не испорченную образованием русскую "простоту души". Угнетали Полоцкого и жесткие московские порядки. В Речи Посполитой борьба религиозных течений происходила преимущественно в литературной полемике и богословских диспутах. В Московии – дабы не повадно было изрекать ереси – людям рвали языки.

Однако и в той душной атмосфере наш земляк мужественно служил богу просвещения. Он участвовал в подготовке полного перевода русской Библии. Только поэтическое его наследие насчитывает более 50 тысяч строк. После себя Симеон оставил целую школу русских поэтов. Он написал проект первого в России высшего учебного заведения, по которому впоследствии создавалась Славяно-греко-латинская академия. Ее студент Михайло Ломоносов по произведениям талантливого полочанина впервые познакомился со стихосложением, А Симеонову "Псалтырь рифмотворную" называл среди трех книг – своих "врат учености". (Еще одними "вратами" была "Грамматика", написанная полоцким архиепископом Мелетием Смотрицким.)

Полоцкому принадлежит и заслуга открытия "в царских хоромах, против нижней стряпчей избы" своей, независимой от цензуры патриарха типографии, где работали мастера, переселенные из Кутеинского монастыря под Оршей. Чтобы получить достаточно четкое представление о важности этого события, следует, наверное, заметить, что благодаря просвещенному белорусу число типографий в России сразу удвоилась (вместо одной стало две). Тут уж как-то неловко уточнять, что в Речи Посполитой в XVII в. печатные станки стучали в 134 типографиях. (Сведения, кстати, взяты не из "тенденциозных трактатов отечественных национал-радикалов", а из вышедшей в 1982 г. в Москве книги известного российского исследователя Андрея Робинсона "Симеон Полоцкий и его книгоиздательская деятельность".)

Итак, с помощью русских коллег мы выяснили, что уровни развития ультуры в Московском государстве и в Отечестве наших предков имели, скажем так, некоторое отличие. Причину сего феномена искать надобно в столетиях более отдаленных. Дело в том, что освобождение Московии от татарского ига, этой величайшей трагедии русского народа, во многом оказалось только внешним. (Как не печально, доселе не каждый белорус знает, что земли наших предков этого ига никогда не знали.) Вместо забытых вечевых традиций восточные соседи получили в наследие от Орды и жестокое единовластие, и слепую подчиненность "холопов государевых", и чингисхановские идеи своих властителей о господстве чуть ли не над всем миром – "Два Рима пало, а Москва третий есть, а четвертому не быти". Светские и духовные власти Московского государства не терпели малейшего инакомыслия. У татаров, к слову, были позаимствованы и органи зация вой- ска, и тактика выжженой чужой земли, и война не умением, а числом, и логика, согласно которой, если эти земли захватим не мы, то захватят они и будут угрожать нам.

Нескончаемую цепь войн начал уже первый "государь всея Руси" Иван III, который назвал Беларусь своей вотчиной и в 1492 году нарушил "вечный мир" с Великим княжеством Литовским, ядром которого были белорусские земли, а государственным языком – белорусский. С тех пор граница между Московией и ВКЛ на несколько столетий стала линией противостояния не только принципиально разных политических систем, но и разных культурных цивилизаций.

В подтверждение достаточно заметить, что, в отличие от Беларуси и Украины, Россия, к нашему общему, естественно, сожалению, осталась далеко в стороне от таких эпохальных общеевропейских движений как Ренесанс и Реформация.

На практике это означало, что наши предки по сравнению с будущим "старшим братом" имели неизмерно больше прав, духовной и интелектуальной свободы. Данный в 1457 году привилей великого князя Казимира открывал литвинам-белорусам путь к получению образования в европейских университетах. Метрические книги философского факультета Пражской alma mater свидетельствуют, что только в XV–начале XVI в.в. его закончили, по меньшей мере, двадцать белорусов. Одновременно с Франтишком Скариной в Краковском университете постигали науки Ян и Павел из Гродно, Станислав из Клецка, Винцесь из Слуцка, Микола из Ошмян, Марк из Немиги... Вильнянин Ян Филиппович получил в Болонье степень доктора права, а будущий белорусский первопечатник в 1512 году вернулся из Падуанского университета доктором медицины.

Коль уж зашла речь о Скарине, отметим, что в отличие от Симеона Полоцкого, ему в сопредельном государстве повезло значительно меньше. Руководствуясь благородной идеей издать для братского народа Священное Писание по-русски, он прибыл со своими книгами в Москву, но вместо понимания великий князь московский, быстро разобравшись, что к чему, определил "крамольные" издания в костер. Стоит ли удивляться, если и спустя сто лет в Русском государстве действовала инструкция, гласившая: "А иже имуть в наше царствие из Литовские страны ученые люди приезжать и о себе говорити, яко они благочестивые и от благочестивых родителей рожденные и воспитанные в православной вере, словесам их не верити... А за худение православно-восточное веры без всякого милосердия да сожжется. И книги еретические сожигати..."

Хочется надеяться, что наперекор широко тиражировавшимся утверждениям, будто бы "в Белоруссии дело Ивана Федорова продолжил Ф.Скорина" (в свое время это "открытие" попало даже в учебники) граждане нашей страны уже худо-бедно уяснили, что приоритет начало книгопечатания у восточных славян принадлежит все-таки Франциску Скорине, приступившему в 1517 году к изданию своего перевода Библии для "посполитого люда". Для тех же, кто по-прежнему сомневается, напомним, что Псалтырь Скорины увидела свет ровно на 47 лет раньше, чем с печатного станка сошла первая датированная русская книга – "Апостол" Ивана Федорова и Петра Мстиславца. О белорусском происхождении последнего говорит уже его фамилия. Что же касается Ивана Федорова (Федоровича), то исходя из геральдической трактовки его печатного знака, ряд ученых (в том числе и такой авторитетный российский автор как Е.Немировский) отнюдь не исключают его принадлежность к белорусскому шляхетскому роду герба "Шранява". И не стоит российским патриотам принимать это слишком близко к сердцу. Ну не убиваются же английские историки и библиографы из-за того, что первую типографию в лондонском City открыл в 1480 году не их, а наш с вами соотечественник Ян Литвин. Кстати как раз английский посол в Московии Джильс Флетчер оставил в своих записках упоминание, что все печатное оборудование Мстиславец и Федоров привезли в Москву из Великого княжества Литовского.

Не каждому известно, что проведенная в 1708 году Петром I реформа русской азбуки, когда был утвержден хорошо знакомый нам "гражданский" шрифт, тоже напрямую связана с просветительской деятельностью белорусов. Автор этого шрифта – наш соотечественник уроженец Мстиславля Илья (Гальяш) Капиевич, получивший образование в Слуцкой гимназии, а затем печатавший по заказу российского императора книги в Амстердаме. Почти целое столетие после этого новые буквы называли в России "амстердамскими литерами" или "белорусской азбукой".

Завершая эти заметки, вспомним, что даже после осуществленной в конце XVIII в. инкорпорации Беларуси в Российскую империю (официальной историографии было приказано называть это "воссоединением") разрыв с восточными соседями в уровнях культуры и, в частности, образования на протяжении нескольких десятилетий оставался настолько значительным, что российские аристократы частенько отправляли сыновей за наукой на "исконе русские" территории. В Полоцком коллегиуме, к примеру, учился именитый российский медальер, скульптор и гравер Федор Толстой. Десять выпускников коллегиума, открытого полоцкими иезуитами в Петербурге, стали участниками декабрьского восстания 1825 года на Сенатской площади. Среди "жертв" высокообразованных иезуитов оказался даже племянник самого министра просвещения князя Голицина. Впрочем, колонизаторы довольно скоро рассмотрели в учебных заведениях, действовавших на захваченных землях, огромную опасность. В 1820 году повесили замок на двери имевшей университетский статус Полоцкой академии. В 1832-м был закрыт Виленский университет... Царские власти взяли на вооружение лозунг: одна русская школа сделает в Беларуси больше за любую армию.

И да простит меня терпеливый читатель за еще одну мелкую детальку. Поскольку тип белорусского чиновника самого высокого ранга, склонного с поистине паталогическим упоением твердить о поголовной темноте и неграмотности "дореволюционных" белорусов, оказался удивительно живучим, заглянем в материалы первой всероссийской переписи населения 1897 года. Процент грамотных в среднем по империи составлял 28, в белорусских губерниях – 32,6. Возможно, эта цифирь пригодится кому либо на предстоящем нам всенародном праздновании годовщины Великого Октября.

Панядзелак 30 кастрычніка

Беларускае тэлебачаньне
7.35 Ранішні кактэйль
7.50 "І матчын прыгадваю сьпеў...", ф/к
8.20 Фінансавы час
8.35 Мультфільмы
9.15 "Чараўнік Лад і сем прынцэс", ч. 1
9.35 Кампутарны палігон
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 "Народжаная рэвалюцыяй", м/ф, с. 1
16.15 "Па шляхох "Слова пра паход Ігаравы", д/ф
16.45 "Сьвята на Палесьсі", ф/к
17.15 "Халады на пачатку вясны", м/ф
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 На добры лад
19.15 Беларускі дом
20.00 Пратакол
20.20 Спартовы тэлекур'ер
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 Вэртыкаль
22.25 Тэлеанонс
22.30 Да 90-годзьдзя А.Бембеля. "Майстэрня"
23.15 "Жаніцца — не журыцца", спэкт.
0.15 Пад купалам Сусьвету

ОРТ
17.00, 23.00 Навіны
17.20 "Трапіканка"
18.05 Час пік
18.35 Адгадай мэлодыю
19.00 Калі...
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Электронныя жучкі-5", м/ф
21.50 Срэбны шар
22.30, 23.10 "Твін Пікс"

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Рытміка
7.50 Зусім сакрэтна
8.40 Тэлегазэта
8.45 Тэатральная дынастыя Рыжовых
9.50 Ключавы момант
10.20 Міліцэйская кроніка
10.30 Мульты-пульці
11.15 Новая лінія
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Паўгадзіны на цуды
16.20 Новая лінія
16.50 Мая вайна
17.20 Купіць — не купіць
17.30 Выратаваньне 911
18.25 Вуснамі дзіцяці
19.25 Падрабязнасьці
19.35 "Даведзены да адчаю", ч. 2
20.45 Рэпартэр
21.05 Момант ісьціны
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Доктар Фаўстус", м/ф, с. 1
23.55 Канцэрт

Санкт-Пецярбург
17.00 Эўрапейскі калейдаскоп
17.30 Стракаты хіт
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебліц
18.10 Вялікі фэстываль
18.30, 21.45 Інфарм-TV
18.50 Спартовыя навіны
18.55 "Мануэла"
19.45 Тэлеслужба бясьпекі
20.00 Свовечасова
20.30 Канцэрт
21.15 Тэлебліц
21.25 Музычны момант
21.30 Справы гарадзкія
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 Тэлекампакт
23.15 "Валянціна", с. 9

IV канал, НТВ
7.30 Мір вашаму дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СІВ
7.50 Майстрыха
8.05 Сярэдняя школа сёньня
8.40 Перайтварэньне
9.10 Італійская мова
9.40 Эдэра
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Спартовая рыбалка
14.00 Сыны Сьветлай Расеі
14.30 "Жмінда", спэкт.
16.05 Сьпяваю для вас
16.15 Грош у квадраце
17.05 "Чароўныя гады"
17.30 Футбольны клуб
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня
18.35 Герой дня
19.00 "Мама Рома", м/ф
20.45 Мультфільмы
21.35 "Мафія-2", т/с
22.30 Часінка
23.20 Вэрсіі
23.35 Тэніс апоўначы
0.05 Плянэта модаў

8 канал
18.00 "Бэлісіма"
18.45 Для дзетак
19.15 "Настырлівыя і прыгожыя"
19.45 Клуб "Эдэм"
19.55 Вашая рэклама
20.00 "Дынастыя"
21.00 Джаз у Джэксанвіле
22.00 "Памяці Караліны", м/ф
23.30 Па той бок закону

Аўторак 31 кастрычніка

Беларускае тэлебачаньне
7.35 Ранішні кактэйль
7.50 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.10 Аўта-парк
8.25 Абібок
8.50 Мультфільмы
9.20 "Чараўнік Лад і сем прынцэсаў", ч. 2
9.40 Тураб'ектыў
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 "Народжаная рэвалюцыяй", с. 2
16.30 Пэдагагічны экран
17.00 Мультфільм
17.15 Урокі Н.Наважылавай
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі
18.25 Футбол. Кубак UEFA. "Дынама" (Менск) — "Вэрдэр" (Брэмэн). У перапынку (19.15) — MTV
20.20 Тэлеанонс
20.25 Эканамікст
20.35 Скрыжалі
20.40 Калыханка
21.10 АТН-улада
22.00 Музычны антракт
22.10 "Мяцежны духам"
23.15 Мост
23.45 Пад купалам Сусьвету

ОРТ
17.00, 23.00 Навіны
17.20 "Трапіканка"
18.10 Час пік
19.00 Тэма
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Сямёра сьмелых", м/ф
22.30 Масква, Крэмль
22.50, 23.10 "Твін Пікс"
23.50 Хакей. Чэмпіянат МХЛ

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Рытміка
7.50 Тэлегазэта
9.50 Ключавы момант
10.20 Міліцэйская кроніка
10.30 Тэлеком-95
10.45 Кліп-антракт
10.50 "Камень сноў"
11.15 Новая лінія
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Ад вінта
15.50 Месяцаслоў
16.20 Новая лінія
16.50 "Камень сноў"
17.15 Экспавідэа
17.30 Чыста ангельскі рэпартаж
17.40 Тэледэбаты
18.10 L-клуб
19.25 Падрабязнасьці
19.35 Маскі-шоў
20.15 "Клан", м/ф
21.35 Танц-экспрэс
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Доктар Фаўстус", с. 2
24.00 ЭКС
0.10 Кветкі Расеі

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.50 Інфарм-TV
12.10 Стыль жыцьця
12.25, 14.40, 16.45 Музычны момант
12.30 Нямецкая хваля
12.45 Мультфільм
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 18.55 "Мануэла"
14.20 Парады садаводам
14.45 "У агні броду няма", м/ф
16.15 "Усё пра цябе", ф/к
16.50 Па ўсёй Расеі
17.00 Ленінградзкая аблтэлекампанія
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебліц
18.10 Вялікі фэстываль
18.50 Спартовыя навіны
19.45 Тэлеслужба бясьпекі
20.00 Своечасова
20.30 "Люк", м/ф
22.05 Спорт, спорт, спорт...
22.20 Дом кіно

IV канал, НТВ
7.30 Мір вашаму дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СІВ
7.50 Француская для дзетак
8.10 Мультфільм
8.20 Гісторыя — настаўнік жыцьця
8.45 З любоўю да музыкі
9.30 Тэлекурс
10.00 FranceEKO-крама
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Мэдычныя навіны Расеі
13.40 Д/ф
14.30 Кампутарны весьнік
14.45 "Жмінда", спэкт.
16.05 "Шлях да Алімпа"
16.40 Экспрэс-дызайн
17.00 "Чароўныя гады"
17.30 У пошуках прыгодаў
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня
18.35 Герой дня
19.00 Футбол. Кубак UEFA
21.35 "Мафія-2"
22.30 Часінка
23.20 Вэрсіі
23.35 "Дракула", м/ф

8 канал
18.00 "Бэлісіма"
18.45 Для дзетак
19.15 "Настырлівыя і прыгожыя"
19.45 Клуб "Эдэм"
20.00 "Дынастыя"
21.00 Муз-парад
21.15 "Супраць цячэньня"
22.00 Тэлемэню
22.15 "Д'ябальская карусэль", м/ф

Серада 1 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
7.35 Ранішні кактэйль
7.50 Эканамікст
8.00 Ф/к
8.20 "Голас", "У берага човен чакае мяне", д/ф
9.00 "Мяцежны духам"
9.50 Музычны антракт
10.00 "Блакітная конаўка", м/ф
11.00 "Чараўнік Лад і сем прынцэсаў", ч. 3
11.15 Мультфільмы
12.05 Відзьма-нявідзьма
13.05 "Арыядна", д/ф
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 "Народжаная рэвалюцыяй", с. 3
16.30 Мультфільм
16.40 Сустрэчы
17.05 Студыя "Ч/Б"
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН
18.10 "Віват, тэатар, віват!". Да 75-годзьдзя Нацыянальнага тэатра імя Я.Купалы
19.40 Эканамікст
19.50 Прамая лінія
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 Крэда
22.10 Тэлесябрына
22.25 "Законны шлюб", м/ф
0.10 Пад купалам Сусьвету

ОРТ
5.00 Тэлераніца
8.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны
8.15, 17.20 "Трапіканка"
9.05 Тэма
9.50 У сьвеце жывёлаў
10.30, 18.35 Адгадай мэлодыю
11.05 ТРК "Мір"
14.20 "Віджыт сыпяшаецца на дапамогу"
14.40 Кактус і К°
14.55 Дамісолька
15.10 Покліч джунгляў
15.35 "Элен і хлопцы"
16.00 Тэт-а-тэт
16.30 Сем дзён спорту
18.10 Час пік
19.05 Добрай ночы, малышы!
19.20 Футбол. Champions League. "Спартак" (Масква) — "Русэнборг" (Нарвэгія)
21.20 Час
22.00 Бяз паўзы
22.30 "Твін Пікс"
23.30 Футбол. Champions League

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Рытміка
7.50 Усяго пакрыху
8.40 Тэлегазэта
8.45 Сялянскае пытаньне
9.05 XX стагодзьдзе ў кадры і па-за кадрам
10.20 Надзвычайны канал
10.35 Тэатар Барыса Эйфмана
11.15 Новая лінія
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Чый бок?
16.20 Далёкі Ўсход
16.50 Ніхто не забыты
16.55 Расея. Прызнаньне ў любові
17.25 Ваш партнэр
17.40 Белая варона
18.25 Свая гульня
19.25 Падрабязнасьці
19.35 "Санта-Барбара"
20.30 Даміно М.Баярскага
21.10 Надзвычайны канал
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Доктар Фаўстус", с. 3

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм-TV
12.10 Стыль жыцьця
12.25, 14.40, 17.40, 21.00 Музычны момант
12.30 Нямецкая хваля
12.50 Рацэпт
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 18.55 "Мануэла"
14.20 Парады садаводам
14.45 "Люк", м/ф
16.05 Б.Давідовіч
16.55 Там, дзе жыве Павуціныч
17.15 Гэтыя вочы насупраць
17.45 Шэсьць межаў удачы
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебліц
18.10 Вялікі фэстываль
18.50 Спартовыя навіны
19.45 Тэлеслужба бясьпекі
20.00 Своечасова
20.30 Тэатральны бінокаль
21.05 Блеф-клуб
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 Залаты Цялец
23.05 "Валянціна", с. 10

IV канал, НТВ
9.30 Нямецкая мова
10.30, 13.30, 16.45 СІВ
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Цішыня № 9
14.05 "Блуканьне па пакутах", с. 7
15.20 Н.Языкоў
15.40 Расейскія ангельцы
16.15 "Эцюды і вальсы Шапэна"
16.30 Вышэйшая школа
17.00 "Чароўныя гады"
17.30 Хакей з Я.Маёравым
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня
18.35 Герой дня
19.00 "Зьняволены Другой Авэню", м/ф
20.40 Мультфільмы
21.35 "Мафія-2"
22.30 Часінка
23.20 Вэрсіі
23.35 Кавярня Абломаў

8 канал
18.00 "Бэлісіма"
18.45 Для дзетак
19.15 "Настырлівыя і прыгожыя"
19.45 Клуб "Эдэм"
20.00 "Дынастыя"
21.00 Свая справа
21.15 "Карчма сярод пагоркаў"
23.15 Foxy music

Чацьвер 2 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00, 13.45, 23.25 "Ад прадзедаў спакон вякоў..."
8.10 Існасьць
8.40 Г.Цітовіч
9.00 А.Адамовіч
9.20 Радавод
10.05 Я.Янішчыц
10.35 "Крыж на зямлі і месяц на небе", м/ф
12.05 Тэлесябрына
12.45 Сімфанічныя мініяцюры
13.15 Балада пра рыцара
13.55 "Максім Танк", д/ф
14.15 Эдзі Тырманд. "Мой рэквіем"
14.50 Тэлесябрына
15.25 Сьпявае З.Бабій
15.50 Вяртаньне памяці
16.10 Дзяды
17.10 Тэлесябрына
18.10 Успамін пра былыя "Вячоркі"
18.50 Ёсьць толькі імгненьне
19.10 В.Цвірка
19.25 "Знак бяды", м/ф, ч. 1
20.40 Калыханка
21.00 Навіны
21.45 "Знак беды", ч. 2
22.55 Крок
23.40 Ансамбаль старажытнай музыкі "Кантабіле"
23.55 "Сьвятыя Дзяды! Просім вас..."

ОРТ
5.00 Тэлераніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны
8.15, 17.20 "Трапіканка"
9.05 Футбол. Champions League. "Глазга Рэйнджэрс" — "Ювэнтус"
11.10 ТРК "Мір"
14.20 "Віджыт сыпяшаецца на дапамогу"
14.35 Лега-го!
15.10 Цін-Тонік
15.35 "Элен і хлопцы"
16.00 Рок-урок
16.30 Сем дзён спорту
18.10 Час пік
18.35 Лато "Мільён"
19.00 Адзін на адзін
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Пікнік ля скалы", м/ф
23.10 МузАгляд
23.55 "Твін Пікс"

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Рытміка
7.50 Усяго пакрыху
8.40 Тэлегазэта
8.45 Сялянскае пытаньне
9.05 "Санта-Барбара"
10.20 Міліцэйская кроніка
10.30 "Санта-Барбара"
11.25 Кліп-антракт
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Новая лінія
16.20 Тэлемарафон "Крокі Перамогі"
17.10 Тэлеконкурс юрыстаў
14.40 Ваш партнэр
18.00, 19.35 Футбол. Кубак кубкаў
19.25 Падрабязнасьці
20.20 "Санта-Барбара"
21.20 Я — лідар
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 Арт-абстрэл
23.25 ЭКС
23.35 Гандлёвы дом

Санкт-Пецярбург
14.35, 18.55 "Мануэла"
15.20 Парады садаводам
15.30 Музычны момант
15.35 "Пяцёра", м/ф
16.45 Па ўсёй Расеі
17.00 Ленінградзкая аблтэлекампанія
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебліц
18.10 Вялікі фэстываль
18.30, 21.45 Інфарм-TV
18.50 Спартовыя навіны
19.45 Тэлеслужба бясьпекі
20.00 Своечасова
20.30 Хакей
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 "Сіз Кім Сіз. Хто Вы такі?", м/ф

IV канал, НТВ
7.30 Мір вашаму дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СІВ
7.50 Нямецкая мова
8.10 Лекцыі малявання
8.30 Клуб "Музычная эліта"
9.00 Чужыя?!
9.30 Гішпанская мова
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Крыніцы
14.05 "Блуканьне па пакутах", с. 8
15.25 Новая пачатковая школа
15.55 Хто мы?
16.40 Экспрэс-дызайн
17.00 "Чароўныя гады"
17.30 Такое спартовае жыцьцё
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня
18.35 Герой дня
19.00 "Асьцярожна: глядзяць дзеці!", м/ф
20.45 Мультфільмы
21.35 "Мафія-2"
22.30 Часінка
23.20 Вэрсіі
23.35 "Ціхія старонкі", м/ф

8 канал
18.00 "Бэлісіма"
18.45 Для дзетак
19.15 "Настырлівыя і прыгожыя"
19.45 Клуб "Эдэм"
20.00 "Дынастыя"
21.00 Дыліжанс
21.15, 22.15 "Апошняе лета ў Танжэры", м/ф
22.00 Ваш стыль
23.45 Муз-парад

Пятніца 3 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
7.35 Ранішні кактэйль
7.50 Эканамікст
8.00 Ф/к
8.25 "Законны шлюб", м/ф
9.55 Урокі Н.Наважылавай
10.25 "Чараўнік Лад і сем прынцэс", ч. 4
10.40 "Бумбараш", м/ф, с. 1
11.45 Ф/к
12.15 "Хто скажа "не забі", д/ф
13.10 Залатая ліра
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 "Народжаная рэвалюцыяй", с. 4
16.45 Мультфільм
16.55 Усё пра ўсё
17.15 На мяжы тысячагодзьдзяў
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 Калаж
19.30 Дыялогі пра спорт
19.50 Студыя "Эксклюзіў". Шалі
20.00 "Маё каханьне, мой смутак"
20.30 Эканамікст
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 Прыватная маёмасьць
22.10 "Апошняя мінута", м/ф
23.55 Пад купалам Сусьвету
24.00 Акалада

ОРТ
6.00 Тэлераніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны
8.00, 17.20 "Трапіканка"
9.00 Адзін на адзін
9.40 Ранішняя зорка
10.25 Пакуль усе дома
11.10 ТРК "Мір"
14.20 "Адрыянутыя"
14.50 Новая рэальнасьць
15.25 "Кашч Несьмяротны", м/ф
16.30 Сем дзён спорту
18.10 Дзікае поле
18.25 Чалавек і закон
18.55 Поле цудаў
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Прыгоды каралеўскага стралка Шарпа"
21.50 Полліндраў
22.40 Траса
23.10 "Далікатныя дамы", м/ф

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Гандлёвы дом
7.50 Рытміка
8.05 Усяго пакрыху
8.40 Тэлегазэта
8.45 Сялянскае пытаньне
9.05 "Санта-Барбара"
10.20 Міліцэйская кроніка
10.30 Ад нашага карэспандэнта
10.45 Мульты-пульці
11.15 Новая лінія
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Падзожанка
15.50 Месяцаслоў
16.20 Новая лінія
16.05 Дысней па пятніцах
17.50 Кліп-антракт
17.55 Караоке па-расейску
18.25 Урадавыя будні
19.25 Падрабязнасьці
19.35 "Санта-Барбара"
20.30 Нос
21.10 Палітычнае у дыяфрагму
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Бацька-гаспадар", м/ф
0.50 Эролаш

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм-TV
12.10 Стыль жыцьця
12.25, 14.40 Музычны момант
12.30 Нямецкая хваля
12.45 Мультфільм
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 18.55 "Мануэла"
14.20 Парады садаводам
14.45 Мультфільм
15.00 Міжнародны турнір па мініфутболе
16.20 Казка за казкай
17.00 Ленінградзкая аблтэлекампанія
17.30 Губэрнскія нарысы
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебліц
18.10 Вялікі фэстываль
18.50 Спартовыя навіны
19.45 Тэлеслужба бясьпекі
20.00 Своечасова
20.30 Падарожжа ў краіну The Beatles
21.15 Прыватная справа
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 "Разарванае павуціньне", м/ф

IV канал, НТВ
7.30 Мір вашаму дому
7.40, 10.30, 14.30, 16.45 СІВ
7.50 Ангельская мова
8.10 Смачна, вельмі смачна!
8.20 Як зладжаны сьвет
8.40 Цёмкавы адкрыцьці
9.00 Burda moden прапануе...
9.30 У нас у Брытаніі
10.00 Пачынаем спраўную ангельскую
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.45 Казкі для бацькоў
14.05 "Блуканьне па пакутах"
15.30 В.Аросева
16.00 "Магніфікат"
16.30 Кактэйль
17.00 "Чароўныя гады"
17.30 Футбольны клуб
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня
18.35 Герой дня
19.00 "Чыстае неба", м/ф
21.35 "Мафія-2"
22.30 Часінка
23.20 Вэрсіі
23.35 "Начная рагоня", м/ф
1.10 Начны канал

8 канал
18.00 "Бэлісіма"
18.45 Для дзетак
19.15 "Настырлівыя і прыгожыя"
19.45 Клуб "Эдэм"
20.00 "Дынастыя"
21.00 Відэапэйджэр
21.15 "Карабель каханьня"
22.00 Маскі-шоў
22.30 "Дзікае шаленства", м/ф

Масквіч з пісталетам "ТТ" і фальшывымі грашыма

У абменным пункце валюты на вуліцы генэрала Ўрублеўскага ў Горадні адна маладая жанчына спрабавала абмяняць фальшывыя расейскія грошы.

Высьветлілася, што ейны сужыцель, які прыехаў з Масквы, спадзяваўся збыць у Горадні 33 млн. падробленых расейскіх рублёў 50-тысячнымі купюрамі. У маскоўскага "гастралёра" таксама быў знойдзены пісталет "ТТ" і 3 абоймы з патронамі да яго.

В.ВАСІЛЕВІЧ

У шуфлядах маёра былі няўлічаныя справы

Начальнік Воранаўскага раённага аддзелу міліцыі маёр Іван Тарашкевіч звольнены з пасады за няўлічаныя злачынствы.

Мяркуючы па справаздачах, у Воранаўскім раёне злачыннасьць расла ня надта хутка. Аднак праверка выявіла, што ў шуфлядах міліцэйскага начальніка ляжалі няўлічаныя справы. Пазбавіць пасады яго пасьпелі яшчэ пры старым міністры ўнутраных справаў.

Іван КАРПОВІЧ

Рыбахова засталася без нагана

Інспэктар Крычаўскай рыбаховы заявіў у міліцыю, што пры невядомых абставінах са службовага сэйфу зьнік наган 1927 года выпуску з сямю патронамі.

За апошнія 10 гадоў працы рыбаховы, гэта першы выпадак зьнікненьня зброі. Міліцыя шукае злодзея.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Асьцярожна: "Запарожац"

Трагічная гісторыя адбылася ў Слаўгарадзе, дзе нецьвярозы кіроўца "Запарожца" наехаў на пешахода і паспрабаваў уцячы.

На ўскраіне Магілёва ён зьбіў яшчэ аднаго чалавека. А потым аўтамабіль зваліўся з дарогі, параніўшы пасажыра. У выніку: адзін чалавек загінуў, два параненыя, адзін знаходзіцца ў міліцыі.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Нават для палякаў дорага

У Беластоку праходзіць выстава прадукцыі прадпрыемстваў Горадні.

На адкрыцьці прысутнічаў мэр Горадні Генрых Крупенка. Аднак гандляваць на польскім рынку зусім няпроста. Гарадзенскі мясакамбінат, напрыклад, прадставіў на выставе прадукты, ня горшыя за польскія. Але прадаць на польскім рынку нашыя шынкі наўрад ці атрымаецца. У палякаў цэны на іх часьцей ніжэйшыя за нашыя.

С.А.

Кубань узбройвае Кобрынь

У адной камэрцыйнай краме Кобрыня зьявіліся ў продажы казацкія шашкі коштам 120 тыс. рублёў за штуку.

На дзіва саміх прадаўцоў, кубанскія шашкі маюць добры попыт сярод мясцовых жыхароў. За некалькі тыдняў рэалізавана палова арсэналу, які прывезьлі з Дону.

Лявон МУХАВЕЦКІ

СПОРТ

У Эўропе нам пакуль верацць

Апошнімі днямі ў спартовым жыцьці назіралася пэўнае зацішша

Зборная Беларусі па акрабатыцы перамагла ў таварыскім матчы з камандаю Польшчы, што адбыўся ў Жэшуве.

Вынік спаборніцтва, што транслявала польскае тэлебачаньне, вырашылі Марыя Вашкевіч з Менску і Андрэй Мус з Гомля, якія стварылі перавагу на карысьць беларусаў.

Хакеісты менскага "Цівалі" прайгралі ў гасьцёх чарговы матч чэмпіянату МХЛ маскоўскаму ЦСКА – 0:3.

Няўдачы "Цівалі" часткова кампэнсуюцца пасьпяховым выступленьнем іншых беларускіх камандаў, якія гуляюць у першынстве нядаўна створанай Усходне-эўрапейскай хакейнай лігі (ВЕХЛ). Хакеісты гарадзенскага "Нёмана" – лідары, ўшчыльную за імі ідуць "Белсталь" (Жлобін) і "Палімер" (Наваполацак). На апошнім, 8-м месцы, – юнацка-юніёрскі калектыў менскага "Юнацтва". Зразумела, што ўзровень майстэрства ў турніры ВЕХЛ моцна саступае таму, які існуе ў МХЛ. І ўсё ж суперніцтва з калегамі з Рыгі, Кіева і Электраная дае магчымасьць выхаду на міжнародную арэну і матывы для захаваньня беларускага хакея увогуле.

Чэмпіянат Эўропы па боксу адбудзецца ў Менску. Праўда, будзе гэта ня хутка – у 1998 годзе.

Так вырашыў выканкам Эўрапейскай асацыяцыі аматарскага бокса ў Салоніках (Грэцыя). Для беларускага спорту гэтае рашэньне мае стратэгічны характар, бо пасьля вядомага інцыдэнту з паветранымі шарамі многія на Захадзе сталі глядзець на нашую краіну з недаверам.

У гандбольным чэмпіянаце Гішпаніі лідуе "Тэка-Кантабрыя", у складзе якой выступае экс-армеевец з Менску, алімпійскі чэмпіён Міхаіл Якімовіч.

У першанстве Нямеччыны першае месца займае "Натэльштэнд", дзе гуляе яшчэ адзін наш гандбаліст Генадзь Халепа.

Натальля Зьверава паціху апускаецца ў сусьветным табэлі рангаў.

Яна ўжо 13-я, а ў напачатку года была 7-я. Затое рашуча падымаецца па доўгай лесьвіцы сусьветнага рэйтынгу Максім Мірны. 18-гадовы менчук за паўгады ўзьняўся з 935-га на 393-е месца. У гэтыя дні ён ўдзельнічае ў кваліфікацыйным турніры Кубаку Крамля. А ў асноўным спаборніцтве выступіць другі наш таленавіты юніёр – 17-гадовы Ўладзімер Ваўчкоў. Шанцы нашых хлопцаў на кортах палаца "Алімпійскі" невысокія, але спартсмэны набудуць каштоўны вопыт.

Ян Спроўд, які ўзначальвае спартовае ведамства Вялікабрытаніі,

у адказ на заклікі забараніць прафэсійны бокс пасьля нядаўняй гібелі на рынгу 25-гадовага шатландца Джэймса Мюрэя, падрыхтаваў даклад, які ўтрымлівае статыстыку трагедыяў у брытанскім спорце за апошнія 70 гадоў. Аказваецца, самым небясьпечным зьяўляецца аўта- і матаспорт (72 і 59 ахвяраў адпаведна). На рахунку прафэсійнага боксу толькі тры сьмяротныя выпадкі, а таму падставаў для забароны гэтага віду адзінаборстваў няма. Цікава, што Спроўда падтрымаў і Мюрэй-старэйшы, які лічыць сьмерць сына трагічнай выпадковасьцю.

Падрыхтаваў Сямён ПЛОЦ

Субота 4 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
7.35 Ранішні кактэйль
7.50 Эканамікс
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.20 "...І хлеб, і песьня", ф/к
8.50 "Маё каханьне, мой смутак"
9.20 "Бумбараш", с. 2
10.25 "Чараўнік Лад і сем прынцэсаў", ч. 5
10.40 Усё пра ўсё
11.00 Мультфільмы
11.30 "Ізноў музыка", ф/к
12.10 "Іванаў кацер", м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 "Народжаная рэвалюцыяй", с.5
16.40 Мультфільм
17.00 Творцы
17.30 Вандроўнік
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 Цёмны пакой
19.30 Між радкоў
19.50 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. МПКЦ (Мазыр) - "Дынама"(Менск), т. 2
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 "Раман імпэратара", с. 3
22.55 Пад купалам Сусьвету
23.15 Каралеўскае паляваньне
23.55 Відзьма-нявідзьма

ОРТ
6.45, 8.10 Пад'ём!
7.45 Слова пастыра
8.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны
9.30 Не зявай!
10.00 Ранішняя пошта
10.30 Смак
10.50 Бамонд
11.10 "Жывапіс: вялікія імёны"
11.40 Музычная праграма
12.20 "Дайце кнігу скаргаў", м/ф
14.20 Аўтамабіль і я
14.50 У сьвеце жывёлаў
15.30 Акно ў Эўропу
16.00 Неяк раз
16.10 Шчасьлівы выпадак
17.20 Кінематограф
17.30 "Табар ідзе ў неба", м/ф
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Прыгоды каралеўскага стралка Шарпа"
21.55 "Балеро"
22.05 Брэйн-рынг
23.10 "Эўропа", м/ф

Канал "Расея"
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабуюцца...
7.30 Зоркі гавораць
7.35 Рытміка
7.50 Усяго пакрыху
8.40 Тэлегазэта
8.45 Момант ісьціны
9.35 Тэлеком-95
9.50 Ключавы момант
10.20 Міліцэйская хроніка
10.30 Мульты-пульці
11.00 Міні-футбол. Чэмпіянат Эўропы
11.10 Кліп-антракт
11.15 Новая лінія
15.05 Там-там навіны
15.20 Сьвята штодня
15.30 Кенгуру
16.20 Новая лінія
16.50 Купіць — не купіць
17.00 Выратаваньне 911
17.55 Шостае пачуцьце
18.25 Вуснамі дзіцяці
19.25 Падрабязнасьці
19.35 "Масонскія таямніцы", м/ф, ч.1
20.40 Кінаафіша
21.00 Зусім сакрэтна
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40, 23.55 Служба 299-00-00
22.55 Праграма "А"

Санкт-Пецярбург
8.00 Тэлекампакт
9.00 Стыль жыцьця
9.20, 20.30 Музычны момант
9.25 Мультфільм
9.35 "Пяцёра", м/ф
10.45 Песьні нашай памяці
11.00 Загадана выжыць
11.15 "Сэн-Жэрмэн дэ Прэ", ч. 3
11.50 "Сіз Кім Сіз. Хто Вы такі?", м/ф
13.15 Рандэву
13.45 Рацэпт
13.55 Тэледоктар
14.15 ТэСТ
14.30 Гістарычны альманах
15.00 "Дзень апошні, дзень першы",м/ф
16.25 Храм
16.55 Залаты ключ
17.05 Кідай-ка
17.50 Крышталёвы ключ
18.10 Вялікі фэстываль
18.30, 21.45 Інфарм-TV
18.55 "Адэлаіда", м/ф
20.15 Экспрэс-кіно
20.35 Ня хочаш — не глядзі
22.00 "Інтымныя лісты", м/ф
23.30 Баскетбол

IV канал, НТВ
7.30 Мір вашаму дому
7.40. 10.30. 13.30, 16.45 СІВ
7.50 Майстрыха
8.05 Новая пачатковая школа
8.35 "Сонечны праменьчык", спэкт.
9.10 Італійская мова
9.40 "Эдэра"
10.35 АНК
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Спартовая рыбалка
14.55 Цёмкавы адкрыцьці
14.10 Канцэрт
14.15 "Блуканьне па пакутах"
15.30 Пэдагогіка для ўсіх
16.15 Суседзі па планэце
17.00 Мультфільмы
18.00, 21.00 Сёньня
18.35 Дог-шоў
19.05 Вішнеўскі сад
19.10 Пілот
19.50 Акно ў прыроду
20.00 Надоечы
20.45 Лялькі
21.35 "Сківіцы", м/ф
23.40 Трэцяе вока
0.25 Начны канал

8 канал
15.00 Мультфільм
15.15 "Табар ідзе ў неба", м/ф
17.00 Хрысьціянская праграма
17.30 Мультфільм
19.30 Клуб "Эдэм"
19.00 "Горац"
20.45 На-лі-вай!
21.15 "Дэтэктывы на паўстаўкі"
22.00 Сьвет забаваў
22.30 "Сірэны"
23.30 Легенды рок-музыкі

Нядзеля 5 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 "Тое зямля твая", ф/к
8.30 Урокі Н.Наважылавай
9.00 Навіны-TV
9.15 Мультфільмы
9.40 Тэлебом
10.40 Тураб'ектыў
11.00 MTV
11.30 Арсэнал
12.00 Усё нармальна, мама!
12.30 Пераможца
13.00 Сэкрэтэр
13.40 Дні і вечары Гарадзенскага тэатру
14.40 Да 70-годзьдзя Беларускага радыё
15.10 Тэлефільм
16.00 Гандбол. Чэмпіянат Эўропы. Мужчыны. Беларусь — Югаславія
17.25 Аўта-парк
17.40 Стыль
18.05 "Экспэдыцыя"
18.40 Кампутарны палігон
19.05 Абібок
19.40 Калыханка
20.00 Рэзананс
21.05 Карамболь
21.40 "Барсаліна і К°", м/ф
23.40 Пад купалам Сусьвету
23.45 Залатая ліра

ОРТ
6.50 Спартлато
7.00, 8.10 Пад'ём!
8.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны
9.30 Пакуль усе дома
10.00 Ранішняя зорка
10.30 З першых рук
11.00 Служу Расеі
11.30 Іграй, гармонік!
12.00 У горадзе N
12.25 Пад знакам "пі"
12.55 "Мой сябра конь"
13.35 Сьмехапанарама
14.20 Вялікі тэатар
15.10 Клуб падарожнікаў
15.55 Чалавек пры справе
16.15 Мультфэервэрк
17.20 Футбольны агляд
18.10 Клуб "Белы папугай"
19.00 "Чырвоная сьпёка", м/ф
21.00 Нядзеля
22.05 "Прыгоды каралеўскага стралка Шарпа"
23.10 Каханьне з першага погляду
23.45 "Духоўныя галасы"

Канал "Расея"
7.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гавораць
7.30 Церам
7.45 Гасьцёўня дзеда Мазая
8.00 "Адысэя"
8.25 У сьвеце аўта- і матаспорту
8.55 Добрае раніцы
9.25 Аты-баты...
9.55 Кансалідацыя
10.00 Весткі
10.15 Расейскае лата
11.00 У сьвеце жывёлаў
11.55 Вялікі хакей
12.35 Кніжная лаўка
13.20 Ня вырубіць...
13.35 "Мэгрэ ў Вішы", ч. 1
14.25 Наш сад
14.55 Міражы шчасьця
15.40 Зоркі сусьветнага экрану
16.10 Тры асілкі
17.00 Чароўны сьвет Дыснэя
17.55 Фрэдзі Стар
18.25 У Ксюшы
19.25 "Добрае раніцы, Віетнам!", м/ф
21.35 Скрынка перадачаў
21.50 Кліп-антракт
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40, 23.45 Служба 299-00-00
22.55 Ціхі дом

Санкт-Пецярбург
7.30 Гаючае слова
8.00 Парад парадаў
9.00 Стыль жыцьця
9.15 Мультфільм
9.30 "Адэлаіда", м/ф
10.45 Экспрэс-кіно
11.00 Нядзельны лабірынт
12.10 Д/ф
12.50 Мультфільм
13.20 Вялікія жарсьці
13.35 Рамансы М.Глінкі
14.30 Слова — дэпутатам
15.00 Брава!
15.25 Чэмпіянат Італіі па футболе
17.30 Студыя "Ўяві"
17.45 Зэбра
18.30, 21.50 Інфарм-TV
18.55 "Сувэнір для пракурора", м/ф
20.20 "Веру, кахаю..."
21.10 Спаленыя рукапісы
21.30 Анонс
22.15 No smoking
23.00 Адам і Эва +

IV канал, НТВ
7.00 Дотык
8.00 Сямейны канал
8.10 Дзеці Падмаскоўя
8.25 Тэатар аднаго мастака
8.45 Сем Я
9.00, 10.35, 14.15, 16.15, 16.45 У гасьцёўні Сямейнага каналу
9.20 Ноў-хаў
9.50 СІВ
10.15 Карысныя парады
11.00 Апоўдні
12.45 Бонтон
13.05 Пэнсіён
13.10 Дамавік
13.35, 14.00 З паўслова
13.50 Музыка на канале
14.35 Прыватная справа
15.05 Пад'ём пераваротам
15.35 Графаман
15.45 Крок з кола
16.40 Экспрэс-дызайн
17.00 "Паліцэйскі Кэтс і ягоны сабака"
17.30 Сто да аднаго
18.00 Сёньня
18.30 "Крымінальная Расея: сучасныя хронікі", ф. 5
19.00 "На рагу, ля Патрыяршых..."
20.00 Вынікі
21.10 "Сківіцы-2", м/ф
23.15 Рэтра-TV

8 канал
15.00 "Апошні покліч каханьня",м/ф
17.30 Сёньня з Мэрлен Хікі
18.00 "Сакрэтная місія"
18.30 Мультфільмы
18.55 Вашая рэклама
19.00 "Горац"
20.30 Дэтэктывы на паўстаўкі
21.30 Муз-парад
21.45 "Гульня па чацьвяргах"
23.30 Red wave

Падпісны індэкс 63887 Нумар падпісаны ў друк 25.10.95 (24.00) Надрукавана ў Аршанскай друкарні (г.Ворша, вул.Замкавая,3) © СВАБОДА Спасылка на газэту СВАБОДА абавязковая Наклад 93000